

**BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED
BERNHEZE
AANVULLING OP HET MILIEUEFFECTRAPPORT**

GEMEENTE BERNHEZE

30 mei 2012
076498481:0.1 - Definitief
B01032.002148.0100

Inhoud

1	Inleiding	2
2	Bijstelling van het beleid t.a.v. de intensieve veehouderij	4
2.1	Bijstelling provinciaal beleid	4
2.2	Bijstelling gemeentelijk beleid.....	6
3	Effecten bijgesteld beleid	9
3.1	Advies van de commissie m.e.r.	9
3.2	Scenario's en worst-case berekeningen uit het MER.....	9
3.3	Aanvullende berekeningen, ammoniak.....	11
3.3.1	Aanvullende scenario's	11
3.3.2	Effecten ammoniak en natuur	13
3.3.2.1	Natura2000 en Nb-wet gebieden	13
3.3.2.2	Overige bos- en natuurgebieden.....	15
3.4	Aanvullende berekeningen, geur	16
3.5	Overige aspecten.....	17
4	Gezondheidseffectscreening	18
Bijlage 1	Verschilkaart ammoniak	21
Bijlage 2	Beschrijving natuurgebieden	22

1 Inleiding

Het vaststellen van een nieuw bestemmingsplan buitengebied is een besluit dat in de Europese en Nederlandse wet- en regelgeving aangemerkt als een kader voor latere m.e.r.-(beoordeling)plichtige besluiten, te weten besluiten over omgevingsvergunningen van veehouderijen boven een drempel of met belangrijke milieugevolgen. Om die reden is er ten behoeve van de herziening van het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Bernheze een planMER opgesteld. In dit planMER is vooral ingegaan op de effecten die verbonden kunnen zijn aan de ontwikkeling van intensieve veehouderijen in de gemeente Bernheze.

Het planMER (en een samenvatting daarvan) bestaat uit een aparte rapportage. De resultaten van de planMER zijn als onderbouwing gebruikt om te komen tot het gemeentelijk ruimtelijk beleid met betrekking tot de intensieve veehouderijen, zoals dat is opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan buitengebied (2011). Het feitelijk onderzoek is grotendeels in 2009 uitgevoerd, mede op basis van het concept voorontwerp bestemmingsplan buitengebied (2009) en het destijds geldende provinciaal beleid (o.a. Reconstructieplan Maas en Meierij uit 2005). De resultaten van het planMER zijn gebruikt in het concept ontwerp bestemmingsplan (februari 2010). Na de gemeentelijke verkiezingen en de vorming van een nieuwe coalitie is het concept ontwerp bestemmingsplan aangepast.

In 2011 is het planMER afgerond. Het planMER is in 2011, samen met het ontwerp bestemmingsplan buitengebied, behandeld in een commissievergadering van de raad en door Burgemeester en Wethouders vrijgegeven voor de ter visie legging. Het ontwerp bestemmingsplan wijkt ten aanzien van het beleid voor de intensieve veehouderij op een aantal belangrijke punten af van het voorontwerp bestemmingsplan. Dit vanwege de bijstelling van het gemeentelijk beleid (o.a. de vorming van een nieuwe coalitie die andere accenten in het gemeentelijk beleid heeft gelegd) en de bijstelling van het provinciaal beleid (discussie over megastallen en daaropvolgende de aanscherping van het provinciaal beleid via de Verordening Ruimte).

De onafhankelijke commissie voor milieueffectrapportage (commissie m.e.r.) heeft het planMER getoetst en op 15 november 2011 (rapportnummer 2583-33) haar toetsingsadvies uitgebracht. In haar advies heeft de commissie aangegeven dat het MER een belangrijke rol heeft gespeeld bij de totstandkoming van het bestemmingsplan. Het voorontwerp-bestemmingsplan is, mede naar aanleiding van de milieu-informatie uit het MER, flink aangepast. De Commissie waardeert de manier waarop het MER een rol heeft gespeeld in het planproces. Vanwege de aanpassingen van het bestemmingsplan na het uitvoeren van het MER-onderzoek, is volgens de commissie niet volledig navolgbaar wat de maximale milieueffecten zullen zijn van in procedure gebrachte ontwerp bestemmingsplan buitengebied. De Commissie adviseert daarom het MER aan te vullen met een beschrijving van de maximale effecten op natuur en milieu, uitgaande van de ontwikkelingsmogelijkheden van het nu voorliggende bestemmingsplan buitengebied.

Deze aanvulling op het MER wordt samen met het MER (beiden zijn opgenomen als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan) ter onderbouwing van het vast te stellen bestemmingsplan buitengebied aangeboden aan de gemeenteraad.

In hoofdstuk twee van deze aanvulling is beschreven welke bijstelling er heeft plaatsgevonden van het beleid ten aanzien van het beleid over de intensieve veehouderij in Bernheze. Op basis van dat bijgestelde beleid, opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan buitengebied en het vast te stellen bestemmingsplan buitengebied, zijn in hoofdstuk 3 van deze aanvulling resultaten van aanvullende berekeningen opgenomen en zijn daaraan conclusies verbonden. In de bijlage is een bijschrijving van de natuurgebieden opgenomen toegevoegd.

De gemeente heeft de GGD gevraagd haar te adviseren over de gezondheidsaspecten die samenhangen met het bestemmingsplan buitengebied. Daartoe heeft de GGD in samenwerking met het RMB een gezondheidseffectscreening (GES) uitgevoerd. Deze GES is uitgevoerd op basis van het ontwerp bestemmingsplan buitengebied, het planMER (2011) en gegevens uit deze aanvulling op het planMER (2012). De aanbevelingen uit de GES zijn opgenomen in hoofdstuk 4 van deze rapportage. De GES is opgenomen als bijlage van de toelichting van het bestemmingsplan buitengebied (bijlage 9 van de toelichting).

2

Bijstelling van het beleid t.a.v. de intensieve veehouderij

2.1 BIJSTELLING PROVINCIAAL BELEID

Met de inwerkingtreding van de Verordening ruimte fase van de provincie Noord-Brabant is de regelgeving met betrekking tot de intensieve veehouderij, zoals opgenomen in de reconstructie- en gebiedsplannen, gewijzigd en niet meer het actuele kader voor het bestemmingsplan buitengebied van Bernheze. Omdat het beleid zoals dat is geformuleerd in het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied (2009) en het concept ontwerp bestemmingsplan buitengebied (februari 2010) mede is gebaseerd op het Reconstructieplan Maas en Meierij, wordt in deze paragraaf toch nader ingegaan op het Reconstructieplan.

Reconstructieplan Maas en Meierij

Bij het formuleren van het ruimtelijk beleid ten aanzien van de intensieve veehouderij is in het voorontwerp en concept ontwerp bestemmingsplan buitengebied aangesloten bij het reconstructieplan Maas en Meierij. In aanvulling daarop zijn, mede op basis van de resultaten van het planMER, extra voorwaarden gesteld aan het benutten van de planologische ontwikkelingsmogelijkheden die opgenomen zijn in het Reconstructieplan uit 2005. Het beleid uit het Reconstructieplan en opgenomen in het voorontwerp bestemmingsplan (2009) is dus aangescherpt in het concept ontwerp bestemmingsplan buitengebied (2010).

Het streven van het reconstructieplan en ook het bestemmingsplan buitengebied is om de intensieve veehouderij zich dusdanig te laten ontwikkelen, dat steeds meer bedrijven op goede locaties en steeds minder bedrijven dicht bij natuurgebieden en woonkernen komen te liggen. De intensieve veehouderij beweegt zich 'afwaarts' van kwetsbare functies als natuur en wonen. Om deze afwaartse beweging vorm te geven zijn in het reconstructieplan drie typen zones opgenomen die onderdeel uitmaken van de integrale zonering intensieve veehouderij: extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's).

Uitbreiding van bouwblokken voor intensieve veehouderijen is op basis van het reconstructieplan onder voorwaarden mogelijk in verwevingsgebieden en in landbouwontwikkelingsgebieden. Er moet dan sprake zijn van een zogenoemde duurzame locatie. In verwevingsgebieden mogen bouwblokken op basis van het reconstructieplan maximaal 2,5 hectare zijn, in de LOG's maximaal 3,5 hectare.

Aanscherping provinciaal beleid in de Verordening Ruimte Noord-Brabant

Het vraagstuk over de balans tussen enerzijds voldoende groei mogelijkheden voor de intensieve veehouderij op daarvoor geschikte locaties en anderzijds doelstellingen, randvoorwaarden en maatschappelijke zorgen op het gebied van het woon- en leefmilieu en de volksgezondheid, was de aanleiding voor een aanpassing van het provinciale beleid met betrekking tot de intensieve veehouderij.

Op 19 maart 2010 is in Provinciale Staten (PS) het debat gehouden rondom het Burgerinitiatief Megastallen. Provinciale Staten hebben besloten om het beleid voor de ontwikkeling van intensieve veehouderijen op onderdelen bij te stellen. De bijstelling van beleid heeft o.a. betrekking op de maximum maat van bouwblokken in de verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden. Deze besluiten zijn verwerkt in de Verordening Ruimte, waarvan het eerste deel (fase 1) op 1 juni 2010 in werking is getreden. Deze verordening bevat een aantal regels en kaarten die eisen stellen aan de inhoud van bestemmingsplannen, zoals het bestemmingsplan buitengebied Bernheze. Deze aanpassingen zijn beschreven in het planMER (2011).

Op een aantal punten wijkt het besluit van Provinciale Staten af van het beleid en de planregels zoals dat in het voorontwerp (2009) en concept ontwerp bestemmingsplan buitengebied (februari 2010) is opgenomen. De afwijkingen hebben betrekking op de maximum maten van bouwblokken van intensieve veehouderijen, eisen die worden gesteld aan de omvang van de landschappelijke inpassing op bouwblokken en een andere definitie van het begrip intensieve veehouderij.

- Binnen extensiveringgebieden is geen nieuwvestiging, uitbreiding (van bouwblokken), hervestiging of omschakeling van intensieve veehouderijen mogelijk. Uitbreiding van bebouwing ten behoeve van intensieve veehouderij binnen het bestaande bouwblok is sinds 1 oktober 2010 niet meer mogelijk.
- Binnen verwevingsgebieden is hervestiging of uitbreiding mogelijk mits sprake is van een duurzame locaties en bouwblokken mogen niet groter worden dan 1,5 hectare. Nieuwvestiging is niet mogelijk.
- Binnen het landbouwontwikkelingsgebied is geen nieuwvestiging toegestaan en bouwblokken mogen in delen van LOG's niet (meer) groter worden dan 1,5 hectare, in de overige delen tot maximaal 2,5. In december 2011 hebben Provinciale Staten van Noord-Brabant besloten de maximum maat van bouwblokken van intensieve veehouderijen in LOG's voorlopig te beperken tot 1,5 hectare.
- Binnen gebouwen mag hooguit één bouwlaag gebruikt worden voor het houden van dieren.

In de verordening Ruimte is een intensieve veehouderij gedefinieerd als een agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren, zoals rundveemesterij, varkens-, vleeskalver-, pluimvee-, pelsdier-, geiten- of schapehouderij of een combinatie van deze bedrijfstypen, alsmede naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfstypen, met uitzondering van grondgebonden melkrundveehouderij.

Op basis van de Verordening is uitbreiding van het bouwblok mogelijk in verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden, mits er sprake is van aantoonbaar ruimtelijk-economische belangen, zuinig ruimtegebruik en de ontwikkeling is aanvaardbaar vanuit het oogpunt van milieu (m.n. ammoniak, geur, fijn stof en gezondheid voor mensen) en ruimte (m.n. natuur, landschap en cultuurhistorie).

2.2 BIJSTELLING GEMEENTELIJK BELEID

Op basis van de tussenresultaten van het planMER zijn in januari 2010 de volgende aanbevelingen aan het (toenmalige) college voorgelegd:

- Risicobeheersing groei: nadere beperking planologische ruimte op minder duurzame locaties. Veranker eigen afwegingsruimte van het college en/of de gemeenteraad (van “ja mits” naar “nee tenzij”).
- Voor-wat-hoor-wat: benutting van planologische ruimte koppelen aan duurzaamheid ontwikkeling, zoals een evenwichtige verdeling van de beschikbare schaarse milieuruimte
- Ben selectief bij omschakelingen naar intensieve veehouderijen. Deze zijn immers bedoeld als onderdeel van de afwaartse beweging, dus koppel dat als voorwaarde voor het omschakelen.
- Houdt ook bij grote schaa sprongen van bestaande intensieve veehouderijen de regie als gemeente. Leg ook hier een relatie met de gewenste afwaartse beweging.
- Maak het verschil tussen landbouwontwikkelingsgebieden en de minder duurzame delen verwevingsgebieden groter. Op de langere termijn bieden de landbouwontwikkelingsgebieden meer zekerheid voor de intensieve veehouderijen. Voorkom nieuwe knelpuntsituaties in de verwevingsgebieden.

Mede op basis van het planMER en ambtelijk overleg met de provincie hierover heeft het toenmalige college van Burgemeester en Wethouders in haar vergadering van 26 januari 2010 het beleid met betrekking tot de ontwikkelingsmogelijkheden van intensieve veehouderijen vastgesteld. Deze beleidskeuze is verwerkt in het (concept)ontwerp bestemmingsplan buitengebied van februari 2010.

Op 29 maart 2010 hebben de politieke partijen Progressief Bernheze, SP, Bernheze Solidair en de OPG een coalitieakkoord opgenomen. In dit coalitieakkoord is ook een passage opgesteld over het bestemmingsplan buitengebied, waarmee een beleidsmatige heroverweging wordt aangekondigd met betrekking tot de intensieve veehouderij. Het coalitieakkoord spreekt over een goede balans tussen natuur, economie en leefbaarheid en over een gezonde en evenwichtige leef-, woon- en werkomgeving voor burgers en bedrijven. Voor het bestemmingsplan buitengebied gaat het daarbij om een goede balans tussen groeiomogelijkheden voor bestaande agrarische familiebedrijven, milieu en volksgezondheid.

De beleidsmatige heroverweging maakte, in combinatie met de wijziging van de provinciale beleidskaders, een aanpassing van het concept ontwerp bestemmingsplan buitengebied en het daarbij behorende planMER nodig, voor het thema intensieve veehouderij. Onderdelen van deze bijstelling zijn het hanteren van een zone van 1000 meter rond woonkernen en een zone van 250 meter rond clusters van burgerwoningen bij de beoordeling of vergroting van een bouwblok voor de intensieve veehouderij mogelijk is.

Deze nadere zonering en het voorgenomen gemeentelijk beleid zijn beschreven in de notitie “ontwerp bestemmingsplan buitengebied Bernheze, aanpassingen voor de ter inzage legging” van 9 december 2010. Deze notitie is door het college voorgelegd aan de raad en is de basis voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor intensieve veehouderijen zoals die in het ontwerp bestemmingsplan buitengebied zijn opgenomen.

Samen met de aanpassingen die al eerder door de gemeente zijn doorgevoerd bij het vaststellen van haar gemeentelijk beleid, hebben deze veranderingen van het provinciaal beleid geleid tot een beperking van de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij ten opzichte van de mogelijkheden zoals die waren opgenomen in het Reconstructieplan Maas en Meierij uit 2005 en ook in het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied (2009) en het concept ontwerp bestemmingsplan buitengebied (2010):

- Geen groei van bouwblokken boven 1,5 hectare meer, behoudens lopende zaken (provinciaal beleid)

- Geen mogelijkheden voor omschakeling naar intensieve veehouderij via het bestemmingsplan buitengebied, alleen via een aparte procedure en in het kader van de afwaartse beweging (gemeente)
- In het bestemmingsplan buitengebied is geen mogelijkheid opgenomen voor vergroting van bouwblokken van intensieve veehouderijen in een zone van 1000 meter rond kernen en, in de verwevingsgebieden, een zone van 250 meter rond een cluster van minimaal 3 burgerwoningen
- Voorwaarden bij uitbreidingen van bouwblokken van intensieve veehouderijen, zoals de landschappelijke inpassing (provincie, gemeente) en een onderzoek naar effecten op de gezondheid (gemeente)
- Maxima (maximaal 25%) voor de groei van bouwblokken van intensieve veehouderijen in verwevingsgebieden en maximaal 15% in de woonwerkontwikkelingsgebieden, recreatieontwikkelingsgebieden en natuurontwikkelingsgebieden (gemeente).

Voorwaarden voor uitbreiding van bouwblokken van intensieve veehouderijen in landbouwontwikkelingsgebieden

- Er moet sprake zijn van een duurzame locatie
- Een eventuele uitbreiding van het bouwblok moet plaatsvinden buiten een zone van 1000 meter tot de kernen. Op basis van de 1000 meter zone rondom de kernen is de bestemming 'Agrarisch – Landbouwontwikkelingsgebied' in het bestemmingsplan buitengebied nader aangeduid.
- Indien de uitbreiding van een bouwblok plaats vindt binnen een afstand van 250 meter tot een cluster van minimaal drie burgerwoningen, dient een individueel Gezondheidseffectscreening (GES) op bedrijfsniveau te worden uitgevoerd, waaruit blijkt dat de risico's voor de volksgezondheid aanvaardbaar zijn.
- Binnen gebouwen mag hooguit één bouwlaag gebruikt worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden;
- Bij uitbreiding van bouwblokken (tot 1,5 hectare) moet minimaal 10% van het bouwblok worden aangewend voor een goede landschappelijke inpassing. De landschappelijke inpassing dient op het bouwvlak gerealiseerd te worden.

Voorwaarden voor uitbreiding van bouwblokken van intensieve veehouderijen in verwevingsgebieden

- Er moet sprake zijn van een duurzame locatie
- Een eventuele uitbreiding van het bouwblok moet plaatsvinden buiten een zone van 1000 meter tot de kernen en buiten een zone van 250 meter tot een cluster van minimaal drie burgerwoningen.
- Indien de uitbreiding van een bouwblok plaats vindt binnen 250 meter van 1 of 2 burgerwoningen dient een individueel Gezondheidseffectscreening (GES) te worden uitgevoerd waaruit blijkt dat de risico's voor de volksgezondheid aanvaardbaar zijn.
- Binnen gebouwen mag hooguit één bouwlaag gebruikt worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden;
- Bij uitbreiding van bouwblokken (tot 1,5 hectare) moet minimaal 10% van het bouwblok worden aangewend voor een goede landschappelijke inpassing. De landschappelijke inpassing dient op het bouwvlak gerealiseerd te worden.
- Het oppervlakte van het bouwblok mag met maximaal 25% worden vergroot ten opzichte van de oppervlakte op het moment van inwerkingtreding van het plan. In de WOG's, NOG's en ROG's (deze zones zijn aangeduid in de verbeelding) mag de oppervlakte slechts met maximaal 15% worden vergroot ten opzichte van de oppervlakte op het moment van inwerkingtreding. De oppervlakte kan niet groter worden dan 1,5 ha.

Uitbreidingen van bouwblokken van intensieve veehouderijen, voor zover gelegen buiten de door de gemeente nader aangeduide landbouwontwikkelingsgebieden, binnen de 1000 meter zone rond kernen of

binnen 250 meter van een cluster van minimaal 3 burgerwoningen, zijn op grond van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied dus niet mogelijk. Indien een ondernemer op basis van een GES op bedrijfsniveau aantoont dat er bij een voornemen geen sprake is van onaanvaardbare of te vermijden risico's voor de volksgezondheid, kan de gemeenteraad via een aparte (buitenplanse) planologische procedure medewerking geven aan een uitbreiding van een bouwblok van een intensieve veehouderij binnen deze zones.

Nieuwvestiging van een intensieve veehouderij is niet toegestaan (maar was al niet mogelijk binnen het reconstructiegebied Maas en Meierij). Omschakeling naar een intensieve veehouderij is op basis van het gemeentelijk beleid onder voorwaarden mogelijk, maar hiervoor moet een zelfstandige planologische procedure worden gevolgd. Omschakeling naar intensieve veehouderij is dus geen onderdeel van de flexibiliteitsbepalingen van het bestemmingsplan buitengebied.

Mestbewerking

In het ontwerp bestemmingsplan buitengebied was een mogelijkheid opgenomen voor mestbewerking voor derden indien er sprake is van een "duurzame locatie". De commissie m.e.r. heeft in haar toetsingsadvies uit november 2011 aangegeven dat de realisatie van dergelijke installaties gevolgen kunnen hebben voor het milieu, zoals een toename van de stikstofdepositie op Europees beschermde natuurgebieden (Natura2000 gebieden). Omdat de effecten van dergelijke installaties niet worden beschouwd in de saldering volgens de regels van de provinciale stikstofverordening (juli 2010), zijn effecten op Natura2000 gebieden volgens de commissie niet op voorhand uit te sluiten. Naar aanleiding van dit advies van de commissie is het bestemmingsplan op dit punt aangepast en wordt binnen het plan alleen mestbewerking voor eigen mest mogelijk gemaakt.

Voor mestbewerking voor derden dient een aparte planologische procedure te worden gevolgd. Mestbewerking voor derden is dus geen onderdeel van de flexibiliteitsbepalingen van het bestemmingsplan buitengebied zoals dat ter vaststelling wordt aangeboden aan de gemeenteraad.

3

Effecten bijgesteld beleid

3.1 ADVIES VAN DE COMMISSIE M.E.R.

In het MER zijn de gevolgen in beeld gebracht voor de referentiesituatie en twee groeiscenario's, S1 en S2. Deze scenario's zijn opgesteld op basis van een eerdere versie van het bestemmingsplan buitengebied, te weten het voorontwerp bestemmingsplan (2009). De ontwikkelingsmogelijkheden voor intensieve veehouderijen zijn in het ontwerp bestemmingsplan ingeperkt. De commissie adviseert in een aanvulling in te gaan op de maximale gevolgen van het ontwerp bestemmingsplan, inclusief de effecten van de groei van de melkveehouderij. Waar deze zaken begrensd worden door een milieuaspect (bijvoorbeeld geur) kan dit betrokken worden in de effectbepaling. De commissie adviseert specifiek in te gaan op de maximaal mogelijke effecten (een zogenaamde worst-case berekening) van een toename van de stikstofbelasting door veehouderijen in Bernheze.

3.2 SCENARIO'S EN WORST-CASE BEREKENINGEN UIT HET MER

Op basis van de ontwikkelingen in de periode 2000-2009, de wet- en regelgeving (milieu, mest, huisvesting) en de verwachte economische ontwikkelingen van de intensieve veehouderij in Nederland en Noord-Brabant, zijn er in het MER een aantal trends geschetst. De hoofdtrend is en blijft een verdere daling van het aantal locaties en een groei van de "overblijvende" bedrijven. In het planMER zijn deze trends vertaald naar een tweetal scenario's. Enerzijds om de effecten van de aanvullende milieueisen (AMvB Huisvesting: uiterlijk in 2013 moeten alle intensieve veehouderijen voldaan aan de maximale emissiewaarden) en het stoppen van bedrijven in beeld te brengen.– voor het milieu – effecten in beeld te brengen. Anderzijds om ook de effecten van groei bij de overblijvende bedrijven in beeld te brengen. Deze groei is in ruimtelijk opzicht vooral mogelijk in het potentieel duurzaam gebied. De term groei is vertaald in een groei van de emissies van de verwachte groeiers, te weten 20% en 40%. In dieraantallen gemeten zal de groei dan groter zijn. Immers: vanwege de (verplichte) toepassing van moderne stalsystemen en de milieueisen daalt de gemiddelde emissie per dier.

De focus van dit scenario-onderzoek lag op het in beeld brengen van de milieueffecten van een ontwikkeling, uitgaande van een verdere daling van het aantal bedrijven (locaties), groei van de overblijvers in die gebieden waar er in ruimtelijk en milieuoogpunt mogelijkheden worden geboden voor groei en tegen de achtergrond van de eisen waar elke veehouderij uiterlijk in 2013 aan moet voldoen.

Deze scenario's die betrekking hebben op de ontwikkeling van de intensieve veehouderij zijn beschreven in paragraaf 3.6 van het MER.

- Huidige situatie: Milieubelasting op basis van vergunde rechten (november 2009). Die milieubelasting op basis van de vergunde rechten is circa 25% dan op basis van de opgave van het aantal dieren in de landbouwtellingen van het CBS
- Huidige situatie-emissie-arm: De vergunde dieraantallen, maar alle stallen voldoen aan de maximale emissiewaarden uit het Besluit Huisvesting
- Autonome ontwikkeling: maximale emissiewaarden uit het Besluit Huisvesting, hele kleine bedrijven (kleiner dan 40 nge) in extensiveringsgebied en verwevingsgebied stoppen
- Groeiscenario 1: als autonome ontwikkeling, maar aanvullend daaraan groeien de intensieve veehouderijen (groter dan 70 nge) 40% met emissies, mits gelegen in het potentieel duurzaam gebied (op basis van reconstructieplan, zie MER). Indien de milieurimte (geur) onvoldoende is om deze emissiegroei te realiseren, wordt uitgegaan van het groei tot aan dat maximum
- Groeiscenario 2: als groeiscenario 1, maar in dit scenario wordt ervan uitgegaan dat de groei in verwevingsgebieden kleiner zal zijn dan in de LOG's. In verwevingsgebieden wordt uitgegaan van +20% groei van de emissies, in LOG's van +40%.

Daarnaast is in paragraaf 3.4.2 een worst-case berekening opgenomen m.b.t. de toename van de ammoniakemissie- en depositie uit stallen en na geschakelde technieken van veehouderijen, waarin ook is ingegaan op de effecten van overige veehouderijen, zoals melkveehouderijen. ,

De uitgangspunten van het worstcase scenario zoals opgenomen in het MER voor de intensieve veehouderijen zijn :

- Indien het bouwblok kleiner is dan 1,5 hectare, groei van 40% van het bouwblok, tot maximaal 1,5 hectare in de verwevingsgebieden en de LOG's
- Het opvullen van de ruimte op het bestaande bouwblok en de uitbreiding van het bouwblok (tot maximaal 1,5 hectare), uitgaande van het kengetal 2400 kg Nh₃ per hectare, mits voldoende milieurimte op het gebied van geur, zie ook het MER)
- Het opvullen van de ruimte binnen het bestaande bouwblok en de uitbreiding van het bouwblok, uitgaande van het kengetal 2400 kg Nh₃ per hectare, mits voldoende milieurimte op het gebied van geur. Anders opvulling tot aan de vergunbare geurnorm.

Voor de bouwblokken van de overige veehouderijen zijn de uitgangspunten van het worstcase scenario in het MER:

- Indien het bouwblok kleiner is dan 2 hectare, groei van 40% van het bouwblok, tot maximaal 2 hectare (maximum maat melkveebedrijven)
- Het opvullen van de ruimte op het bestaande bouwblok en de uitbreiding van het bouwblok, uitgaande van het kengetal 2000 kg Nh₃ per hectare). Voor deze bedrijven is er van uitgegaan dat geur geen beperkende factor is (vaste afstanden, kan worden opgelost binnen bouwblok).

De onderbouwing van de gebruikte kengetallen (emissie per hectare) is opgenomen in het MER (paragraaf 3.4).

3.3 AANVULLENDE BEREKENINGEN, AMMONIAK

3.3.1 AANVULLENDE SCENARIO'S

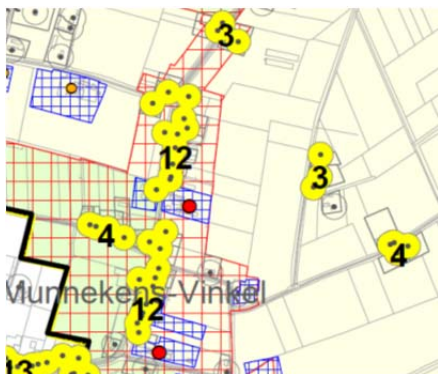
Op basis van de bijstelling van het beleid ten aanzien van de intensieve veehouderijen, zoals opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan buitengebied, is er een aanvullende berekening uitgevoerd, **scenario 3**, uitgaande van de verwachte trend en de planologische mogelijkheden uit het ontwerp bestemmingsplan.

Uitgangspunten voor dit scenario 3 zijn:

Als autonome ontwikkeling, maar aanvullend daaraan

- Groei intensieve veehouderijen tot maximaal 1,5 hectare in de LOG's (aanduiding gemeente).
- Groei bouwblok maximaal 25% (tot maximaal 1,5 hectare) in het verwevingsgebied voor zover gelegen buiten de 1000 meter zone rond kernen en de 250 meter rond bebouwingsclusters van minimaal 3 woningen.
- Groei bouwblokken in de woonwerk ontwikkelingsgebieden, ontwikkelingsgebieden natuur en ontwikkelingsgebieden recreatie maximaal 15%.
- Uitbreiding binnen het begrensd bouwblok voor intensieve veehouderijen gelegen in het verwevingsgebied en gelegen binnen de 1000 meter zone rond kernen of 250 meter rond bebouwingsclusters van minimaal 3 woningen.
- Voor nieuwe stallen is uitgegaan van de maximale emissiewaarden op basis van de provinciale verordening Stikstof en Natura2000, voor bestaande stallen is uitgegaan van het besluit Huisvesting.
- Ontwikkeling geurbelasting is gekoppeld aan de groei van de omvang van de veehouderij en de maximaal te vergunnen geurbelasting (voorgroenbelasting) op basis van de gemeentelijke geurverordening.
- Om de zones van 1000 meter rond kernen te bepalen is gebruikt gemaakt van de normenkaart uit de gemeentelijke geurverordening. Het resultaat daarvan is verwerkt in de verbeelding van het vast te stellen bestemmingsplan buitengebied (milieuzone 1000 meter kernen)
- Om de bebouwingsclusters te bepalen is uitgegaan van de woningen die als geurgevoelig zijn aangemerkt (geurverordening Bernheze en zijn ze als cluster aangemerkt indien de onderlinge afstand kleiner is dan 50 meter (zie ook onderstaande illustratie, figuur 1). Het resultaat daarvan is verwerkt in de verbeelding van het vast te stellen bestemmingsplan buitengebied (milieuzone 250 meter)

Figuur 1 Bebouwingsclusters

Daarnaast is er ook een aangepaste worst-case berekening uitgevoerd, ook weer op basis van de planologische mogelijkheden uit het ontwerp bestemmingsplan. Deze aangepaste worst-case berekening is als **scenario 3 maximaal** aangeduid. Deze is vooral van belang voor het thema natuur (stikstofdepositie op Natura2000-gebieden).

Uitgangspunten voor dit scenario 3 maximaal zijn:

Voor de intensieve veehouderijen zijn :

- Geen stoppers
- Indien het bouwblok kleiner is dan 1,5 hectare, opvullen en groei bouwblok tot maximaal 1,5 hectare in de nader aangeduide LOG's, opvullen bouwblok en groei maximaal 25% in verwevingsgebied mits niet gelegen in zone van 1000 meter en 250 meter bebouwingsclusters (tot maximaal 1,5 hectare)
- Opvullen bouwblokken van de intensieve veehouderijen gelegen verwevingsgebieden, binnen de 1000 meter zone rond kernen en 250 meter zones bebouwingsclusters
- Intensieve veehouderijen gelegen in extensiveringsgebieden zijn blijvers (geen groeiers), maar voldoen wel aan maximale emissiewaarden Besluit Huisvesting
- Ontwikkeling geurbelasting is gekoppeld aan de groei van de omvang van de veehouderij en de maximaal te vergunnen geurbelasting (voorgroenbelasting) op basis van de gemeentelijke geurverordening.

Voor de bouwblokken van de overige veehouderijen zijn de uitgangspunten van scenario 3 maximaal:

- Indien het bouwblok kleiner is dan 2 hectare, groei, tot maximaal 2 hectare (maximum maat melkveebedrijven)
- Het opvullen van de ruimte op het bestaande bouwblok en de uitbreiding van het bouwblok, uitgaande van het kengetal 2000 kg Nh3 per hectare.
- Voor deze bedrijven is er van uitgegaan dat geur geen beperkende factor is (vaste afstanden, kan worden opgelost binnen bouwblok).

De onderbouwing van de gebruikte kengetallen (emissie per hectare) is opgenomen in het MER (paragraaf 3.4).

3.3.2 EFFECTEN AMMONIAK EN NATUUR

In onderstaande tabel is de emissie van ammoniak weergegeven voor scenario 3 en scenario 3 maximaal, in vergelijking tot de vergunde situatie, de autonome ontwikkeling, de referentie in het kader van de Natuurbeschermingswet (vergund met correctie voor feitelijke veebezetting), de eerder uitgevoerde worst-case berekening (MER) en de worst-case berekening uit deze aanvulling

Situatie	Emissie van ammoniak X 1000 kg Nh3/jaar
Vergund	987
Vergund, gecorrigeerd o.b.v. CBS (-25%)	740
Vergund, emissiewaarden besluit Huisvesting	726
Worst-case MER	940
Scenario 3	671
Scenario 3 maximaal (aangepaste worst-case)	831

Tabel 1 Ammoniakemissie uit stallen van alle veehouderijen in Bernheze

In onderstaande tabellen is de gemiddelde depositie van ammoniak uit stalemissies vanuit veehouderijen in Bernheze weergegeven. Op de op ruime afstand gelegen Natura2000 en Nb-wetgebieden (tabel 2) en op de bos- en natuurgebieden in Bernheze en directe omgeving (tabel 3).

3.3.2.1 NATURA2000 EN NB-WET GEBIEDEN

Gebied	Vergund	Vergund- CBS (25%) ¹	Scenario 1 (MER)	Scenario 2 (MER)	Scenario 3	Scenario 3 max
Kampina & Oisterwijkse Vennen	19	14	15	14	13	16
Uiterwaarden Waal	14	11	11	10	9	11
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen (oostelijk deel)	13	10	10	10	9	11
Nb-wet Hildsvan	10	8	8	7	6	10
Nb-wet Dommelbeemden	21	16	16	16	14	18

Tabel 2 Gemiddelde depositie (Nh3/jaar/hectare) op N2000- en Nbwet-gebieden

¹ In het MER is uitgegaan van een verschil van 32%, is deze aanvulling is uitgegaan van een verschil van 25%. Dit omdat in de emissiefactoren al rekening is gehouden met een zekere leegstand

Hieruit blijkt dat de effecten van het bestemmingsplan buitengebied m.b.t. de stikstofdepositie op deze natuurgebieden gunstiger zijn dan de effecten van de groeiscenario's zoals opgenomen in het MER. De effecten van alle veehouderijen in Bernheze samen en daarmee ook de verschillen in de depositie van alle veehouderijen samen tussen de verschillende alternatieven zijn overigens zeer klein.²

Ook bij het aangepaste worst-case scenario is sprake van een depositie die lager is dan in de huidige situatie (vergund). Een toename van de stikstofdepositie op de Natura2000-gebieden en NB-wetgebieden kan overigens worden uitgesloten. In grote delen van de Natura 2000 gebieden in Noord-Brabant is de belasting van stikstof medebepalend voor het bereiken van de gestelde natuurdoelen en is die belasting nu beduidend hoger dan de streefwaarden. Omdat de emissie van stikstof (vooral NH_3 , ammoniak) uit veehouderijen van belang is voor de ontwikkeling van de stikstofbelasting op de Natura 2000 gebieden, wordt de milieuruimte voor de veehouderij mede bepaald door regels die moeten verhinderen dat een verdere toename van de stikstofbelasting op de overbelaste en gevoelige delen van de Natura 2000 gebieden kan optreden. Zo wordt de ontwikkeling van alle veehouderijen in Noord-Brabant, ongeacht de afstand tot de Natura 2000-gebieden beïnvloed door de provinciale verordening stikstof en Natura 2000. Deze verordening is in het kader van de Natuurbeschermingswet opgesteld (zie ook de toelichting hierop in het MER).

Door de eis van saldering bij emissies boven het gecorrigeerd emissieplafond (vergunning december 2004) en dat er voldoende saldo beschikbaar moet zijn dankzij stoppers en krimpers voor er gesaldeerd kan worden, is verzekerd dat de depositie van stikstof door veehouderijen, op de gevoelige habitats, niet hoger kan worden dan de depositie op basis van de vergunde emissies per 7 december 2004, gecorrigeerd voor de vereisten uit de AMvB Huisvesting. De planologische ontwikkelruimte voor veehouderijen die in het bestemmingsplan buitengebied worden geboden, kunnen en mogen dus niet gepaard gaan met een toename van de depositie van stikstof boven het niveau van december 2004, gecorrigeerd voor de AMvB Huisvesting (dus lager dan op basis van de vergunde rechten in december 2004). Daar waar een veehouderijbedrijf gebruik wil maken van de geboden planologische ontwikkelruimte, zal dit gepaard moeten gaan met een emissieniveau dat ligt onder het gecorrigeerd plafond op bedrijfsniveau of, bij een toename, bij een minstens even zo grote gebleken afname van depositie op elk gevoelig habitatgebied door stoppers en krimpers. Deze administratie verloopt via de Depositiebank bij de Provincie Noord-Brabant.

Het feit dat deze provinciale verordening is vastgesteld en als toetsingskader geldt voor alle initiatieven (aanvragen voor een omgevingsvergunning) van veehouderijen in Noord-Brabant c.q. Bernheze, gecombineerd met de grote afstand tot deze gebieden, leidt tot de conclusie dat significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000 gebieden, als gevolg van ontwikkelingen door de veehouderij, kunnen worden uitgesloten.

In het Milieueffectrapport dat is opgesteld in het kader van dit bestemmingsplan buitengebied, is dit nader toegelicht. Deze aanvulling bevestigt die conclusie, de effecten van het bestemmingsplan zoals dat als ontwerp in procedure is gegaan en zoals dat ter vaststelling wordt aangeboden aan de raad, zijn gunstiger dan de effecten van de groeiscenario's zoals die in het MER zijn beschreven.

² Dergelijke verschillen, positief of negatief, zijn in het veld niet waarneembaar. Een verschil van bijvoorbeeld 2,0 mol N/ha/jr komt overeen met 28 gram per hectare. Bij kleine planten met een wortelstelsel van 10 x 10 cm komt dit overeen met 28 μg ($2,8 \cdot 10^{-5}$ gram) per plant. Planten met een dergelijke omvang hebben gedurende het groeiseizoen voor hun groei en onderhoud een stikstofbehoefte van circa 0,2 gram stikstof per gram nieuw plantenmateriaal (Bron: Ter Steege, 1996); voor een plant van 10 gram is dit dus circa 2 gram stikstof. De hoeveelheid van 28 μg is in dit licht gezien nihil (minder dan 0,015% van de stikstofbehoefte).

In het bestemmingsplan buitengebied worden geen andere ontwikkelingen mogelijk gemaakt die kunnen leiden tot een significant effect op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000 gebieden. Enerzijds vanwege de grote afstand tot die gebieden en anderzijds omdat nieuwe of uitbreiding van functies met een relevante uitstoot van stikstof (bijvoorbeeld industrie, functies die leiden tot een grote toename van verkeer of verwerking mest van derden) niet met dit bestemmingsplan buitengebied mogelijk worden gemaakt.

3.3.2.2 OVERIGE BOS- EN NATUURGEBIEDEN

In onderstaande tabel is de gemiddelde depositie van ammoniak uit stalemissies vanuit veehouderijen in Bernheze weergegeven, voor de bos- en natuurgebieden in Bernheze en directe omgeving (tabel 3). In de kaart in bijlage 1 van deze aanvulling is het verschil weergegeven van de ammoniakbelasting op basis van scenario 3 ten opzichte van de huidige situatie. Een dergelijke verschilkaart is in het MER opgenomen voor scenario 1.

Gebied	HS	HS-EA	Scenario 1 (MER)	Scenario 2 (MER)	Scenario 3	Scenario 3 maximaal
Wijboschbroek (Schijndel)	227	174	184	182	165	201
Kasteel Heeswijk	284	225	211	208	197	280
Bedafse bergen (Uden)	610	445	448	440	396	477
Meeuwerheide	979	719	785	763	707	954
Heeswijkse bossen	898	644	595	586	560	723
Achter de berg	1047	784	841	825	726	846
Rauwe Heide	1819	1271	1368	1344	1215	1452
Pompstation	1223	879	925	901	837	1013
Slabroek Udenoord (Uden)	274	201	211	207	179	221
De Vorssel - bomenpark	712	512	527	520	455	545
Kanonsberg - Schaijkse heide	396	291	295	291	254	305
Geffense Bos	336	237	247	242	217	261
De Stelt en de Haag (Oss)	289	209	217	214	191	234
Bossen Berghem en Schaijk	234	170	178	175	155	189

Tabel 3 Gemiddelde depositie van ammoniak (mol/ha/jaar) van alle veehouderijen in Bernheze, op bos- en natuurgebieden in Bernheze en omgeving

Ook voor deze bos- en natuurgebieden blijkt dat voor scenario 3 (ontwerp bestemmingsplan) de gemiddelde depositie van ammoniak zal afnemen ten opzichte van de huidige situatie en de onderzochte groeiscenario's in het MER. De depositie op basis van de aangepaste worst-case berekening is lager dan de depositie op basis van de huidige situatie.

In de bijlagen van deze aanvulling is een kaart opgenomen met het verschil tussen de ammoniakbelasting op basis van scenario 3 ten opzichte van de huidige situatie in het MER. In die bijlage is ook een nadere beschrijving van de natuurgebieden (met deelkaarten voor de bovenstaande bos- en natuurgebieden in Bernheze en omgeving) opgenomen, zoals gevraagd in het toetsingsadvies van de commissie m.e.r.

3.4 AANVULLENDE BEREKENINGEN, GEUR

In paragraaf 4.2.3 van het MER is een effectbeschrijving opgenomen voor het thema geurhinder uit stallen. De in deze paragraaf opgenomen tabellen (tabel 4.6 tot en met 4.9) zijn hieronder aangevuld met de verwachte geurbelasting op basis van scenario 3 (ontwerp bestemmingsplan).

	HS	HSEA	Scenario 1 (MER)	Scenario 2 (MER)	Scenario 3
Zeer goed	1401	1941	1981	2052	3005
Goed	4610	4248	4104	4063	3318
Redelijk goed	1381	1258	1245	1225	1178
Matig	145	90	207	197	37
Tamelijk slecht	1	1	1	1	0
Slecht	0	0	0	0	0
Zeer slecht	0	0	0	0	0

Tabel 4 Beoordeling leefklimaat, geurnorm 3 (woongebieden bebouwde kom)

	HS	HSEA	Scenario 1 (MER)	Scenario 2 (MER)	Scenario 3
Zeer goed	44	45	47	47	49
Goed	419	506	445	453	572
Redelijk goed	289	226	282	281	201
Matig	135	120	123	118	94
Tamelijk slecht	34	28	28	26	14
Slecht	15	13	13	13	8
Zeer slecht	3	1	1	1	1

Tabel 5 Beoordeling leefklimaat, geurnorm 8 (extensiveringsgebied wonen, bedrijventerreinen)

	HS	HSEA	Scenario 1 (MER)	Scenario 2 (MER)	Scenario 3
Zeer goed	33	39	46	47	54
Goed	142	159	146	148	162
Redelijk goed	183	187	160	163	175
Matig	87	82	91	87	77
Tamelijk slecht	48	29	49	47	27
Slecht	10	9	11	11	10
Zeer slecht	6	4	6	6	4

Tabel 6 Beoordeling leefklimaat, geurnorm 14 (extensiveringsgebied natuur, verwevingsgebied, nieuwe bedrijventerreinen)

	HS	HSEA	Scenario 1 (MER)	Scenario 2 (MER)	Scenario 3
Zeer goed	0	0	0	0	0
Goed	0	0	0	0	0
Redelijk goed	20	29	10	11	24
Matig	30	24	34	33	29
Tamelijk slecht	19	19	23	23	19
Slecht	4	1	6	6	1
Zeer slecht	1	1	1	1	1

Tabel 7 Beoordeling leefklimaat, geurnorm 25 (landbouwontwikkelingsgebieden, begrenzing provincie)

Ook uit deze tabellen blijkt dat de effecten van scenario 3 (ontwerp bestemming) gunstiger zijn dan de effecten van de groeiscenario's zoals die zijn opgenomen in het MER. Vooral in de kernen (geurnorm) zijn de positieve verschillen het grootst.

3.5 OVERIGE ASPECTEN

In het MER is ook een beoordeling opgenomen voor de aspecten fijn stof, geluid, verkeer, water & bodem en landschap & cultuurhistorie & archeologie. Vanwege de beperking van de ontwikkelingsgebieden van de intensieve veehouderij in het ontwerp bestemmingsplan ten opzichte van de onderzochte groeiscenario's in het MER, kan gesteld worden dat ook voor deze aspecten scenario 3 gunstiger scoort dan de scenario's 1 en 2 uit het MER.

4

Gezondheidseffectscreening

In het MER is informatie opgenomen over de gezondheidsaspecten die samenhangen met de ontwikkeling van de veehouderij. De commissie m.e.r. heeft in haar toetsingsadvies de aanbeveling opgenomen om de resultaten van de voorziene Gezondheidseffectscreening (GES) op te nemen in de aanvulling op het MER.

De gemeente heeft de GGD gevraagd haar te adviseren over de gezondheidsaspecten die samenhangen met het bestemmingsplan buitengebied. Daartoe heeft de GGD in samenwerking met het RMB een gezondheidseffectscreening (GES) uitgevoerd. Deze GES is uitgevoerd op basis van het ontwerp bestemmingsplan buitengebied, het planMER en gegevens uit deze aanvulling op het planMER.

Uit de evaluatie van de gezondheidsrisico's blijkt dat het ontwerp bestemmingsplan naar verwachting leidt tot een betere milieukwaliteit voor gezondheid van mensen. Verwacht wordt dat de belasting door geur uit stallen van veehouderijen zal afnemen en dat de toepassing van luchtwassers, de komst van gesloten bedrijven en de afbouw van verouderde bedrijven bij draagt aan de beperking van de gezondheidsrisico's. Door de aanscherping van het provinciaal beleid door de gemeente (zonering rond de kernen en clusters woningen in het buitengebied, in bestemmingsplan beperking groei bouwblokken in verwevingsgebieden en delen LOG's, aanvullende gezondheidskundige beoordeling bij ontwikkelingen nabij woningen en omschakeling naar intensieve veehouderij alleen mogelijk bij afwaartse beweging en via een aparte planologische procedure) worden de risico's op infectieziekten verder verkleind.

Hieronder zijn de adviezen van de GGD uit haar eindrapport (21 mei 2012) en een reactie daarop opgenomen:

Geen ontwikkeling woonwijken dan wel nieuwvestiging intensieve veehouderij binnen 250 meter van elkaar.

- Nieuwvestiging van intensieve veehouderijen was en is op basis van het provinciaal gemeentelijk beleid niet mogelijk.
- De ontwikkeling van woonwijken is geen onderdeel van het bestemmingsplan buitengebied.

Een gezondheidskundige beoordeling bij nieuwbouw, uitbreiding binnen bestaand bouwblok, uitbreiding van bouwblok en omschakeling naar intensieve veehouderij in LOG binnen 250 meter van een burgerwoning, dan wel in verwevingsgebied. Beperking blootstelling binnen 250 meter van een woning

- Nieuwvestiging van intensieve veehouderijen is niet mogelijk (zie hiervoor).
- Omschakeling naar intensieve veehouderij wordt niet mogelijk gemaakt op basis van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied, dit kan alleen via een aparte planologische procedure en bij een afwaartse beweging. Bij een dergelijke procedure kan een gezondheidskundige beoordeling worden gevraagd.

- Bij uitbreidingen binnen een bestaand bouwblok is er geen sprake meer van een aanvullende toets op gezondheidskundige aspecten op grond van het bestemmingsplan buitengebied. Een dergelijke toets kan dan alleen plaatsvinden in het kader van de vergunningverlening. De huidige toetsingskaders bevatten nog weinig aanknopingspunten voor een dergelijke toets. Mogelijk brengt het advies van de Gezondheidsraad (verwacht najaar 2012) hier meer duidelijkheid in.
- Bij uitbreidingen van bouwblokken zijn in het bestemmingsplan voorwaarden opgenomen m.b.t. een GES op bedrijfsniveau. In het LOG (buiten de 1000 meter zone) is dat verplicht indien de afstand tot een cluster van minimaal 3 burgerwoningen minder dan 250 meter bedraagt. In de verwevingsgebieden (buiten de 1000 meter zone) is een GES op bedrijfsniveau verplicht indien de afstand tot 1 burgerwoning minder dan 250 meter bedraagt.
- Uitbreidingen van bouwblokken van intensieve veehouderijen binnen de 1000 meter zone rond kernen of, in verwevingsgebieden, binnen 250 meter van een cluster van minimaal 3 burgerwoningen, zijn op grond van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied niet mogelijk. Indien een ondernemer op basis van een gezondheidskundige beoordeling aantoont dat er geen sprake is van een toename van de risico's op de volksgezondheid en dat deze risico's aanvaardbaar zijn, kan de gemeenteraad via een aparte planologische procedure medewerking geven aan een uitbreiding van een bouwblok van een intensieve veehouderij binnen deze zones. Hierbij worden natuurlijk ook andere toetsingsaspecten betrokken.

Houd niet alleen rekening met de voorgrondbelasting (geur), maar voorkom ook overschrijding van de streefwaarden voor achtergrondbelasting.

- In het bestemmingsplan zijn in de planregels die gaan over uitbreiding van de bouwblokken van intensieve veehouderijen voorwaarden opgenomen m.b.t. de aanvaardbaarheid van de ontwikkeling vanuit milieuoogpunt, waaronder geur. Concrete streef- of toetswaarden met betrekking tot de achtergrondbelasting (de geurbelasting van alle veehouderijen samen) zijn in het ontwerp bestemmingsplan buitengebied niet genoemd. Er kan worden aangesloten bij de (indicatieve) streefwaarden voor de achtergrondbelasting en de voorgrondnomen zoals die zijn genoemd in de verordening/gebiedsvisie Wet geurhinder en veehouderij voor de gemeente Bernheze.
- De gemeente is gestart met een evaluatie van het gemeentelijk geurbeleid en overweegt in dat kader om streef- of toetswaarden ten aanzien van de maximale achtergrondbelasting (geur) ter vaststelling aan te bieden aan de gemeenteraad. Dergelijke streef- en toetswaarden betreffen niet alleen de ontwikkeling van intensieve veehouderij, maar ook de ontwikkeling van andere functies, zoals nieuwe woningen of andere bedrijven in het buitengebied of in de kernen. Daarom zullen deze streef- en toetswaarden met betrekking tot de achtergrondbelasting vast worden gesteld via een wijziging van de gemeentelijke verordening Wet Geurhinder en Veehouderij (Wgv)
- Ook overweegt de gemeente om een bijstelling van de voorgrondnormen voor te leggen aan de gemeenteraad, ook weer via een wijziging van de verordening Wgv. Dergelijk voorgrondnormen (de geurbelasting door 1 veehouderij) zijn van belang voor de vergunningverlening en zijn dus niet primair gekoppeld aan planologische besluiten. Wel kan het voldoen aan de voorgrondnormen als criteria worden meegenomen bij een planologische toets, indien er sprake is van een (historisch bepaalde) overschrijding van de norm.

Houdt pluimvee en varkens gescheiden.

- Daar waar er sprake is van de eis van een gezondheidskundige beoordeling via het bestemmingsplan buitengebied, kunnen de risico's door het huisvesten van pluimvee en varkens op één locatie of op korte afstand van elkaar worden meegenomen. In alle andere gevallen kan een dergelijke toets alleen plaatsvinden in het kader van de vergunningverlening. De huidige toetsingskaders bevatten nog weinig aanknopingspunten voor een dergelijke toets.

- Mogelijk brengt het advies van de Gezondheidsraad (verwacht najaar 2012) hier meer duidelijkheid in. De rol van de gemeente is hierin volgend, het rijk is verantwoordelijk voor de wet- en regelgeving op dit vlak.

Geen verbredingsactiviteiten in een LOG

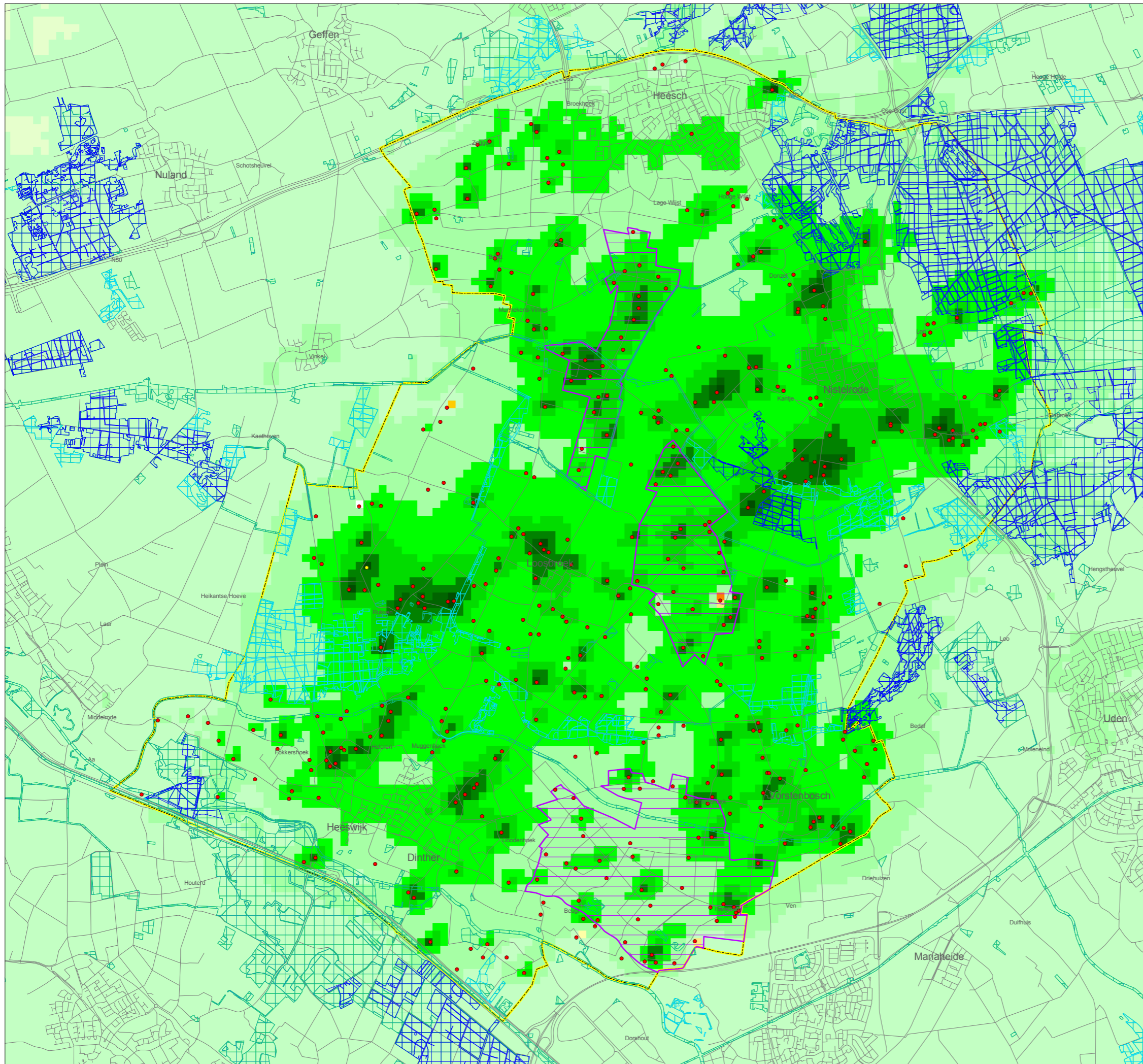
Dit was en is al zo in het bestemmingsplan geregeld

Daarnaast heeft de GGD in meer algemene zin aanbevelingen geformuleerd, die o.a. betrekking hebben op ontwikkelingen die geen directe relatie hebben met het bestemmingsplan buitengebied, zoals de bouw van woningen dicht bij hoogspanningslijnen en de niet-urgente sanering van kwetsbare objecten die gelegen zijn in een gebied met een hoog risico t.a.v. externe veiligheid.

De GES wordt samen met het MER ter onderbouwing van het vast te stellen bestemmingsplan buitengebied aangeboden aan de gemeenteraad. De GES is opgenomen als bijlage van de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan buitengebied.

Bijlage 1

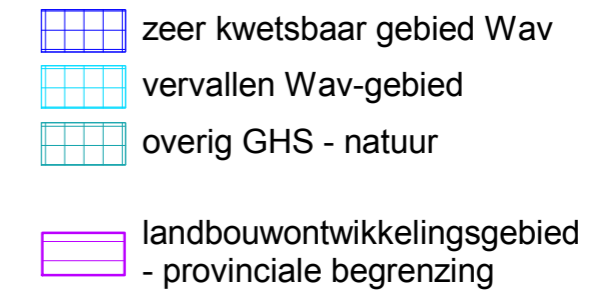
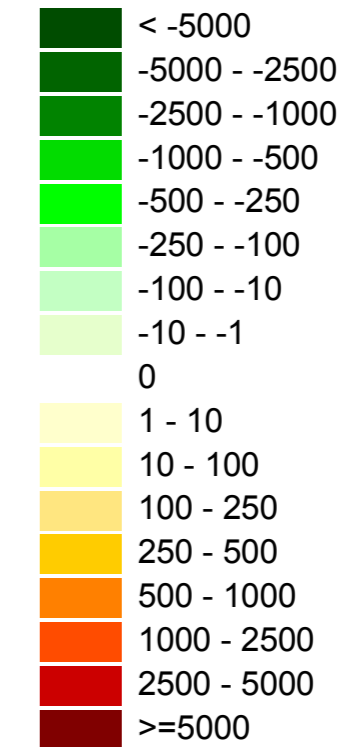
Verschilkaart ammoniak

Legenda

• veehouderij

verschil in depositie van ammoniak uit stalmisseries (mol N/ha/jr)

Plan Mer
Bestemmingsplan buitengebied
Gemeente Bernheze

Verschil in depositie van ammoniak als gevolg van stalmisseries

scenario 3 ten opzichte van de huidige situatie

opdrachtgever:
 gemeente Bernheze

uitvoering:
 ARCADIS
 Infrastructuur, milieu, gebouwen

Bijlage 2

Beschrijving natuurgebieden

**AANVULLING MER BESTEMMINGSPLAN
BUITENGEBIED
BIJLAGE 2 BESCHRIJVING NATUURGEBIEDEN**

GEMEENTE BERNHEZE

31 mei 2012
076498491:0.1 - Definitief
B01032.002148.0100

Inhoud

1	Natura 2000-gebieden.....	4
1.1	Algemene doelen	4
1.2	Kampina & Oisterwijkse Vennen	5
1.2.1	Gebiedsbeschrijving	5
1.2.2	Instandhoudingsdoelstellingen	5
1.3	Uiterwaarden Waal	6
1.3.1	Gebiedsbeschrijving	6
1.3.2	Instandhoudingsdoelstellingen	6
1.4	Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	8
1.4.1	Gebiedsbeschrijving	8
1.4.2	Instandhoudingsdoelstellingen	8
1.5	Stikstofgevoelige habitattypen.....	8
1.6	Huidige situatie en autonome ontwikkeling stikstofdepositie op habitatype	9
2	Beschermde natuurmonumenten	12
2.1	Inleiding.....	12
2.2	Hildsven.....	12
2.3	Dommelbeemden.....	13
3	EHS-gebieden.....	16
3.1	Inleiding.....	16
3.2	Wijboschbroek (Schijndel)	16
3.3	Kasteel Heeswijk.....	18
3.4	Bedafse bergen (Uden)	19
3.5	Meeuwerheide.....	21
3.6	Heeswijkse bossen	22
3.7	Achter de berg.....	23
3.8	Rauwe Heide	24
3.9	Pompstation.....	25
3.10	Slabroek Udenoord (Uden)	27
3.11	De Vorssel – bomenpark.....	29
3.12	Kanonsberg – Schaijkse heide	30
3.13	Geffense Bos	32
3.14	De Stelt en de Haag (Oss)	33
3.15	Bossen Berghem en Schaijk	34
Bijlage 1	Legenda natuurbeheerkaart en ambitiekaart.....	36

1

Natura 2000-gebieden

1.1 ALGEMENE DOELEN

Het ontwerpbesluit voor Kampina & Oisterwijkse Vennen en het ontwerpbesluit voor de Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen geven de volgende algemene doelen.

1. Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
2. Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
3. Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten .
4. Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd .
5. Behoud of herstel van gebied specifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

Het ontwerpbesluit voor de Uiterwaarden Waal geeft andere algemene doelen, namelijk:

1. De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie .
2. De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrictlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen .
3. De natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de ecologische structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen .
4. De op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

1.2 KAMPINA & OISTERWIJKSE VENNEN

1.2.1 GEBIEDSBESCHRIJVING

Kampina en de naastgelegen Oisterwijkse vennen en bossen vormen samen een voorbeeld van het licht glooiende Brabants dekzandlandschap, met U-vormige paraboolduinen, met bossen, vennen, heide en overgangen naar schraalgraslanden in beekdalen. Kampina is een restant van het half natuurlijke Kempense heidelandschap, met droge en vochtige heidevegetaties, akkertjes, een meanderend riviertje, voedselarme vennen en blauwgraslanden. In de oeverzones van de vennen is nog sprake van hoogveenvorming, in het zuiden liggen dopheidevelden. In het stroomdal van de vrij meanderende Beerze staan hoge populieren, elzenbroek, vochtige heide met gagelstruweel en blauwgraslanden.

De vennen in het gebied zijn vaak langgerekt in zuidwest-noordoostelijke richting, de dominerende windrichting van de laatste ijstijd, toen dit landschap grotendeels werd gevormd. Vennen die in het gebied aanwezig zijn betreffen doorstroomvennen (o.a. de Centrale Vennen in de Oisterwijkse Bossen), geïsoleerde zure vennen, en vennen in beekdalflanken die (van oorsprong) onder invloed staan van inundatie met beekwater. De vennen in de Oisterwijkse bossen zijn merendeels ontstaan als uitgestorven laagten in een stuifzandlandschap, waar veentjes in ontstonden. Door vervening is hierin sinds de Middeleeuwen weer open water ontstaan. In het gebied zijn reeds in 1950 de eerste herstelmaatregelen in de vennen uitgevoerd.

1.2.2 INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

Tabel 1 en Tabel 2 geven de instandhoudingsdoelstelling van de habitattypen en -soorten waarvoor het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen is aangewezen.

Habitatype	Doelstelling Oppervlakte	Kwaliteit
Stuifzandheiden met struikhei [H2310]	>	>
Zandverstuivingen [H2330]	>	>
Zeer zwak gebufferde vennen [H3110]	>	>
Zwak gebufferde vennen [H3130]	>	>
Zure vennen [H3160]	=	>
Vochtige heiden [H4010]	>	>
Droge heiden [H4030]	>	>
Blauwgraslanden [H6410]	>	>
Actieve hoogvenen [H7110]	>	>
Pioniersvegetaties met snavelbiezen [H7150]	>	=
Galigaanmoerassen [H7210]	=	>
Oude eikenbossen [H9190]	=	>
Vochtige alluviale bossen [H91E0] subtype C	=	>

Tabel 1 Habitattypen uit het concept beheerplan Natura 2000 Kampina en Oisterwijkse Vennen. De doelstelling is in de tabel weergegeven. = staat voor behoud, > staat voor uitbreiding of verbetering.

Habitatsoort	Omvang en kwaliteit leefgebied	Populatie
Gestreepte waterroofkever [H1082]	>	=
Kleine modderkruiper [H1149]	=	=
Kamsalamander [H1166]	>	>
Drijvende waterweegbree [H1831]	>	>
Dodaars [A004]	=	=
Roodborstapuit [A276]	=	=
Taigarietgans (niet broedvogel) [A039]	=	=
Aanvullende doelen: Gevlekte witsnuitlibel [H1042]	>	>

Tabel 2 Habitatsoorten uit het concept beheerplan Natura 2000-gebied Kampina en Oisterwijkse Vennen. De doelstelling is in de tabel weergegeven. = staat voor behoud, > staat voor uitbreiding of verbetering.

1.3 UITERWAARDEN WAAL

1.3.1 GEBIEDSBESCHRIJVING

De Uiterwaarden Waal omvat het winterbed van de Waal en daarmee alle uiterwaardgebieden aan de noord- en de zuidoever van de Waal van Nijmegen tot aan Zaltbommel. De rivier vormt een dynamisch systeem, een samenspel tussen natuurlijke processen en menselijk ingrijpen. De Waal moet in perioden met hoge rivierafvoer 2/3 van de Rijnafvoer voor haar rekening nemen en is daarmee de grootste vrij -afstromende Rijntak. Het is ook de meest dynamische riviertak van het Rijnsysteem. In perioden met hoog water vindt erosie en sedimentatie plaats en 'vormt' de rivier het landschap.

Het karakteristieke rivierenlandschap bestaat uit een breed, voornamelijk laaggelegen, hoogdynamisch winterbed. De reliëfrijke uiterwaarden bestaan voornamelijk uit graslanden, afgewisseld met enkele akkers, bosjes, bomenrijen, moerasgebiedjes en geïsoleerde oude riviertakken (strangen en geulen). Veel uiterwaarden zijn vergraven voor zand en/of kleiwinning.

In het westelijk deel van het gebied liggen twee uiterwaarden, de Rijswaard en de Kil van Hurwenen. Het gaat hier om uiterwaarden met oude meanders en hun oeverlanden en stroomruggen. Daarnaast liggen er enkele grote plassen (ontstaan door zand- en kleiwinning). Deze uiterwaarden bevatten soortenrijke glanshaverhooilanden, stroomdalgraslanden en open water, waar deels verlanding plaatsvindt.

1.3.2 INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

Tabel 3 tot en met Tabel 6 geven de instandhoudingsdoelstelling van de habitattypen en -soorten waarvoor het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal is aangewezen.

Habitattype	Doelstelling Oppervlakte	Kwaliteit
Slikkige rivieroever [H3270]	=	>
Stroomdalgraslanden [H6120]	=	>
Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver) [H6510A]	>	>
Vochtige alluviale bossen (zachtouthooibossen) [H91E0A]	=	>

Tabel 3 Habitattypen uit het ontwerpbesluit van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal. De doelstelling is in de tabel weergegeven. = staat voor behoud, > staat voor uitbreiding of verbetering.

Habitatsoort	Omvang en kwaliteit leefgebied	Populatie
Zeeprik [H1095]	>	>
Rivierprik [H1099]	>	>
Elft [H1102]	=	>
Zalm [H1106]	=	>
Grote modderkruiper [H1145]	=	=
Kamsalamander [H1166]	>	>
Bever [H1337]	=	>

Tabel 4 Habitatsoorten uit het ontwerpbesluit van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal. De doelstelling is in de tabel weergegeven. = staat voor behoud, > staat voor uitbreiding of verbetering.

Vogelrichtlijn (broedvogels)	Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied voor een populatie van gemiddeld ... paren
Porseleinhoen [A119]	10
Kwartelkoning [A122]	30
Zwarte stern [A197]	20

Tabel 5 Habitatsoorten (broedvogels) uit het ontwerpbesluit van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal. De doelstelling is in de tabel weergegeven.

Vogelrichtlijn (niet-broedvogels)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor een populatie van gemiddeld ... vogels (seizoensgemiddelde)
Fuut [A005]	90
Aalscholver [A017]	260
Kleine zwaan [A037]	9
Kolgans [A041]	5.500
Grauwe gans [A043]	2.400
Brandgans [A045]	610
Smient [A050]	4.700
Krakeen [A051]	50
Pijlstaart [A054]	30
Slobeend [A056]	90
Tafeleend [A059]	190
Kuifeen [A061]	530
Nonnetje [A068]	6
Meerkoet [0125]	780
Kievit [A142]	790
Grutto [A156]	70
Wulp [A160]	160

Tabel 6 Habitatsoorten (niet-broedvogels) uit het ontwerpbesluit van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal. De doelstelling is in de tabel weergegeven.

1.4 LOONSE EN DRUNENSE DUINEN & LEEMKUILEN

1.4.1 GEBIEDSBESCHRIJVING

De Loonse en Drunense Duinen is een groot stuifzandgebied. In dit gebied zijn dikke pakketten dekzand afgezet. Deze dekzanden zijn in de loop der tijd begroeid geraakt met bos, maar door houtkap en overbeweiding kon het zand weer gaan stuiven en ontstonden de huidige Loonse en Drunense duinen. Het stuifzandgebied wordt omringd door uitgestrekte naald- en eikenbossen die aan de zuidkant aansluiten op de Brand, een beekdal met alluviale bossen, moeras en vennen. Enkele kilometers ten zuiden van het gebied liggen – geïsoleerd – de Leemkuilen. Dit gebied bevat vele gegraven plassen, omgeven door moerasbos.

1.4.2 INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

Tabel 7 en Tabel 8 geven de instandhoudingsdoelstelling van de habitattypen en -soorten waarvoor het Natura 2000-gebied Loonse en Drunense & Leemkuilen is aangewezen.

Habitatype	Doelstelling Oppervlakte	Kwaliteit
Stuifzandheiden met struikheide [H2310]	>	>
Zandverstuivingen [H2330]	>	>
Zwak gebufferde vennen [H3130]	=	=
Vochtige heide [H4010]	=	=
Blauwgraslanden [H6410]	>	>
Oude eikenbossen [H9190]	=	=
Vochtige alluviale bossen [H91E0]	>	>

Tabel 7 Habitattypen uit het concept beheerplan Natura 2000 Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen. De doelstelling is in de tabel weergegeven. = staat voor behoud, > staat voor uitbreiding of verbetering.

Habitatsoort	Omvang en kwaliteit leefgebied	Populatie
Kamsalamander [H1166]	>	>
Drijvende waterweegbree [H1831]	=	=

Tabel 8 Habitatsoorten uit het concept beheerplan Natura 2000 Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen. De doelstelling is in de tabel weergegeven. = staat voor behoud, > staat voor uitbreiding of verbetering.

1.5 STIKSTOFGEVOELIGE HABITATTYPEN

Bij stikstofdepositie gaat het om vermestende en verzurende depositie. Met de huidige gegevens is het niet mogelijk een onderscheid te maken tussen vermestende en verzurende depositie. In de bepaling van de kritische depositiewaarden zijn zowel verzuring als vermesting verdisconteerd. Van Dobben & Van Hinsberg (2008) hebben een overzicht gemaakt van kritische depositiewaarden toegepast op de Nederlandse Natura 2000-gebieden. Uit dit overzicht is per habitatype de gevoeligheidsklasse voor stikstof overgenomen. In Tabel 9 zijn de verkorte namen voor de habitattypen gebruikt. De tabel geeft aan of de habitattypen van nabijgelegen Natura 2000-gebieden minder tot niet gevoelig, gevoelig of zeer gevoelig zijn voor stikstofdeposities.

Habitatype (verkorte naam)	Kampina & Oisterwijkse Vennen	Uiterwaarden Waal	Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	Gevoeligheidsklasse	Kritische depositiewaarde (mol/ha/jaar)
H2310	Stuifheiden met struikhei	X	X	zg	1100
H2330	Zandverstuivingen	X	X	zg	740
H3110	Zeer zwak gebufferde vennen	X		zg	410
H3130	Zwak gebufferde vennen	X	X	zg	410
H3160	Zure vennen	X		zg	410
H3270	Slikkige rivieroeveren		X	m/ng	>2400
H4010	Vochtige heiden	X	X	zg	1300
H4030	Droge heide	X		zg	1100
H6120	Stroomdalgraslanden		X	zg	1250
H6410	Blauwgraslanden	X	X	zg	1100
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (subtype Glanshaver)		X	g	1400
H7110	Actieve hoogvenen	X		zg	400
H7150	Pioniersvegetaties met snavelbiezen	X		g	1600
H7210	Galigaanmoerassen	X		zg	1100
H9190	Oude eikenbossen	X	X	zg	1100
H91EO	Vochtige alluviale bossen		X	g	1860
H91EOA	Vochtige alluviale bossen (<i>zachtouthooibossen</i>)		X	m/ng	2410
H91EOC	Vochtige alluviale bossen (<i>beekbegeleidende bossen</i>)	X		g	1860

Tabel 9 Gevoeligheid van de habitattypen voor stikstofdepositie. Gevoeligheid van de habitattypen voor stikstofdepositie. Gevoeligheidsklassen uit Van Dobben & Van Hinsberg 2008: zg = zeer gevoelig, g = gevoelig, m/ng = minder tot niet gevoelig.

1.6 HUIDIGE SITUATIE EN AUTONOME ONTWIKKELING STIKSTOFDEPOSITIE OP HABITATYPE

Tabel 10 en Tabel 11 geven de achtergronddepositie in de huidige situatie en de toekomst in de onderzochte Natura 2000-gebieden. De tabellen laten duidelijk zien dat in de Natura 2000-gebieden voor de habitattypen sprake is van een overbelaste situatie: de kritische depositiewaarde voor stikstofgevoelige habitattypen wordt overschreden met uitzondering van de met groen aangegeven getallen in de tabel. Wanneer de kritische depositiewaarde door de achtergronddepositie wordt overschreden, leidt iedere toename mogelijk tot een significant effect.

Code habitatype	Kampina & Oisterwijkse Vennen	Uiterwaarden Waal	Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen
H2310	1490 - 2400		1390 - 2920
H2330	1490 - 2400		1390 - 2920
H3110	1490 - 2400		
H3130	1490 - 2400		1390 - 2920
H3160	1490 - 2400		
H3270		1460 - 2740	
H4010	1490 - 2400		1390 - 2920
H4030	1490 - 2400		
H6120		1460 - 2740	
H6410	1490 - 2400		1390 - 2920
H6510A		1460 - 2740	
H7110	1490 - 2400		
H7150	1490 - 2400		
H7210	1490 - 2400		
H9190	1490 - 2400		1390 - 2920
H91EO			1390 - 2920
H91E0A		1460 - 2740	
H91E0C	1490 - 2400		

Tabel 10 Achtergronddeposities in de onderzochte Natura 2000-gebieden in 2010. Aangegeven is of de kritische depositiewaarde wordt overschreden voor het habitatype (rood = overschreden, oranje = mogelijk overschreden, groen = niet overschreden). Achtergronddeposities van het Planbureau voor de Leefomgeving.

Code habitatype	Kampina & Oisterwijkse Vennen	Uiterwaarden Waal	Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen
H2310	1210 - 2100		1230 - 2670
H2330	1210 - 2100		1230 - 2670
H3110	1210 - 2100		
H3130	1210 - 2100		1230 - 2670
H3160	1210 - 2100		
H3270		1280 - 2590	
H4010	1210 - 2100		1230 - 2670
H4030	1210 - 2100		
H6120		1280 - 2590	
H6410	1210 - 2100		1230 - 2670
H6510A		1280 - 2590	
H7110	1210 - 2100		
H7150	1210 - 2100		
H7210	1210 - 2100		
H9190	1210 - 2100		1230 - 2670
H91EO			1230 - 2670
H91E0A		1280 - 2590	
H91E0C	1210 - 2100		

Tabel 11 Achtergronddeposities in de onderzochte Natura 2000-gebieden in 2020. Aangegeven is of de kritische depositiewaarde wordt overschreden voor het habitatype (rood = overschreden, oranje = mogelijk overschreden, groen = niet overschreden). Achtergronddeposities van het Planbureau voor de Leefomgeving.

2

Beschermde natuurmonumenten

2.1 INLEIDING

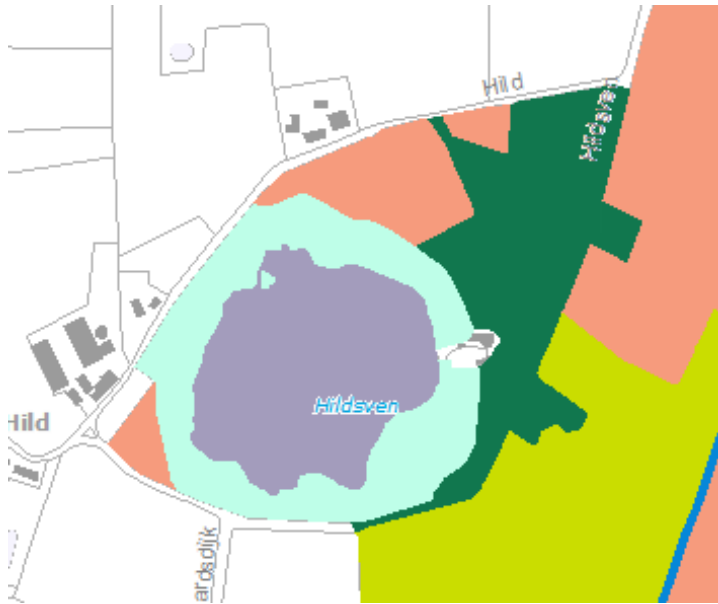
De Natuurbeschermingswet 1998 maakt het mogelijk om natuurmonumenten te beschermen door deze aan te wijzen als 'beschermde natuurmonument'. Hieronder worden de beschermde natuurmonumenten Hildsvan en Dommelbeemden beschreven aan de hand van de aanwijzingsbesluiten, de natuurbeheerkaart (huidige natuurbeheertypen) en de ambitiekaart (gewenste natuurbeheertypen). Deze twee kaarten vormen de basis van de natuurdoelen voor de EHS-gebieden zoals deze in het Natuurbeheerplan door de provincie Noord-Brabant zijn vastgesteld.

2.2 HILDSVEN

Het gebied Hildsvan is bij besluiten van 24 november 1977 aangewezen als beschermd natuurmonument. Het gebied bestaat uit een betrekkelijk voedselrijk ven, dat aan de randen geleidelijk overgaat in hoger gelegen, deels voedselarme zandgronden. De afwisseling en overgangen in hoogte, bodemsamenstelling, voedselrijkdom en grondwatersanten, hebben geleid tot een verscheidenheid aan levensgemeenschappen van matig voedselrijk ondiep water, oeverstroken, broekbossen en voedselarme hooggelegen bossen. Voornamelijk het naast elkaar voorkomen van zo uiteenlopende milieutypen op een betrekkelijk klein oppervlakte bepaalt de natuurwetenschappelijke waarde van het gebied.

Voor het beschermd natuurmonument Hildsvan zijn de volgende huidige natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 1):

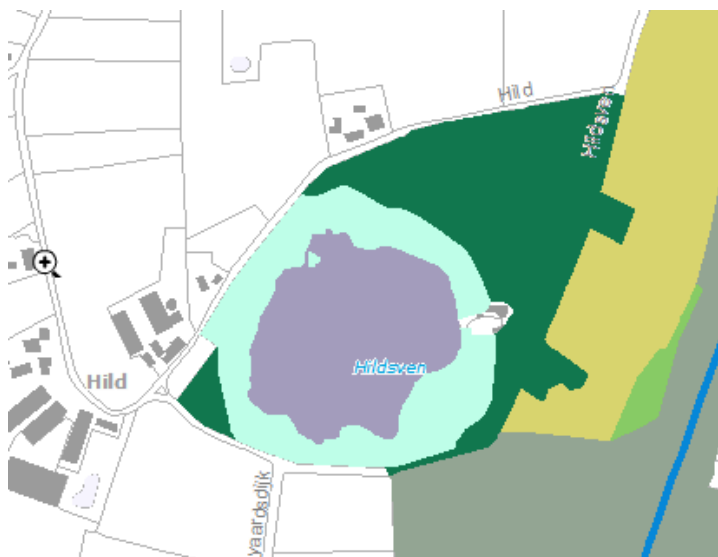
- N00.01 Nog om te vormen van landbouwgrond naar natuur.
- N06.05 Zwakgebufferd ven.
- N14.02 Rivier- en beekbegeleidend bos.
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.

Figuur 1 Natuurbeheerkaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

Voor het beschermd natuurmonument Hildsvan zijn de volgende gewenste natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 2):

- N06.05 Zwakgebufferd ven.
- N14.02 Rivier- en beekbegeleidend bos.
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.

Figuur 2 Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

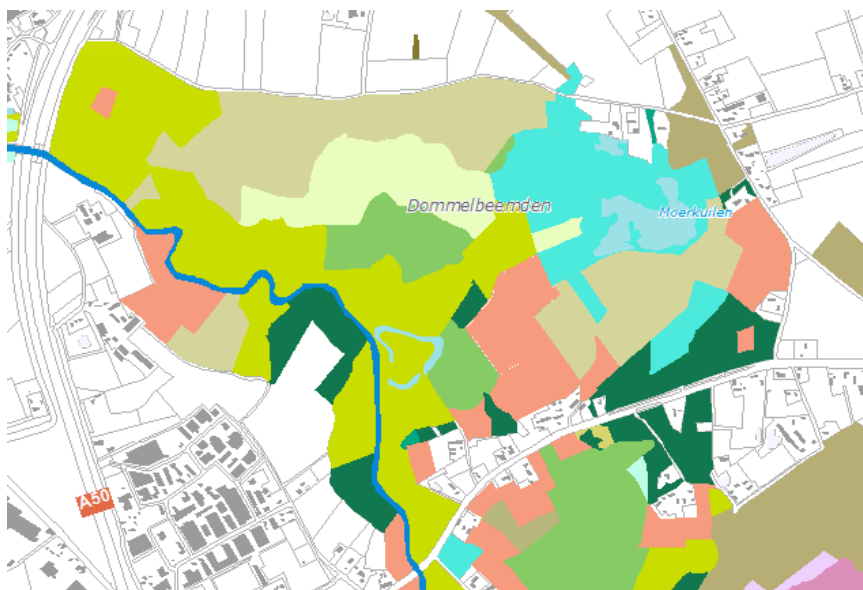
2.3 DOMMELBEEMDEN

Het gebied Dommelbeemden is bij besluiten van 26 april 1977 aangewezen als beschermd natuurmonument. Het gebied is een belangrijk broedgebied van moeras- en watervogels, zangvogels en roofvogels. Het ligt in een beekdal, waarin laaggelegen, voedselrijke stroomdalgronden geleidelijk overgaan in hoger gelegen voedselarme zandgronden en waarin bovendien een complex van door verveening ontstane plassen voorkomt, welke in verschillende stadia van verlanding verkeren.

De afwisseling in hoogte, bodemsamenstelling, voedrijkdom en grondwaterstand heeft geleid tot een verscheidenheid aan levensgemeenschappen van stuifzand, bos, schraalland, moerasveen en open water. Het naast elkaar voorkomen van zo uiteenlopende milieutypen op een relatief kleine oppervlakte is van grote betekenis uit natuurwetenschappelijk oogpunt. Het gebied is tevens rijk aan natuurschoon door zijn golvende terreingesteldheid en zijn afwisseling van stuifzand, hooiland en open water, omzoomd door alleenstaande bomen, houtwallen en opgaand bos.

Voor het beschermd natuurmonument Dommelbeemden zijn de volgende huidige natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 3):

- N00.01 Nog om te vormen van landbouwgrond naar natuur .
- N03.01 Beek en Bron .
- N04.02 Zoete Plas .
- N10.01 Nat schraalland .
- N10.02 Vochtig hooiland .
- N12.02 Kruiden- en faunarijke grasland .
- N12.05 Kruiden- en faunarijke akker .
- N14.02 Hoog- en laagveenbos .
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos .
- N16.01 Droog bos met productie.

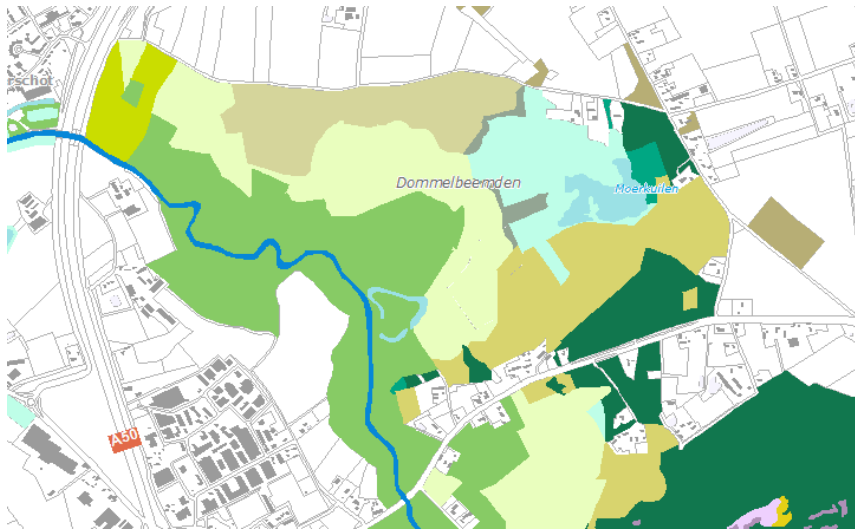

Figuur 3 Natuurbeheerkaart uit Natuurbeheerplan 2011-2012.

Voor het beschermd natuurmonument Dommelbeemden zijn volgende gewenste natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 4):

- N03.01 Beek en Bron.
- N04.02 Zoete Plas.
- N05.01 Moeras.
- N10.01 Nat schraalland.
- N10.02 Vochtig hooiland.
- N11.01 Droog schraalgrasland.
- N12.02 Kruiden- en faunarijke grasland.
- N12.05 Kruiden- en faunarijke akker.
- N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos.
- N14.03 Haagbeuken- en essenbos.

- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.
- N16.01 Droog bos met productie.

Figuur 4 Ambitiekaart uit Natuurbeheerplan 2011-2012.

3

EHS-gebieden

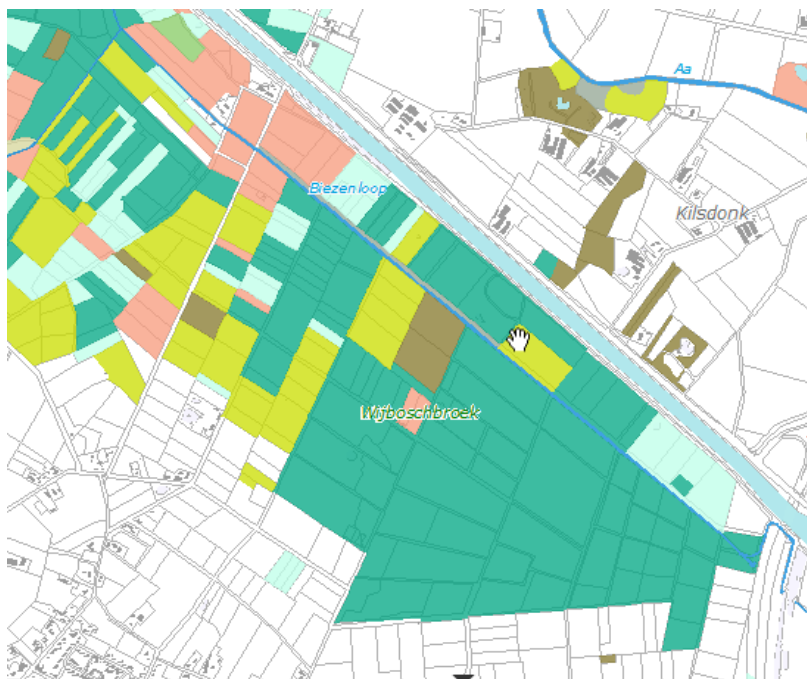
3.1 INLEIDING

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkeling belangrijke natuurgebieden in Nederland. Het vormt de basis voor het Nederlandse natuurbeleid. In de gemeente Bernheze en omgeving zijn een aantal EHS-gebieden gelegen. In het Natuurbeheerplan heeft de provincie Noord-Brabant de natuurdoelen voor de EHS-gebieden vastgesteld. De basis van dit plan bestaat uit de natuurbeheerkaart (huidige natuurbeheertypen) en de ambitiekaart (gewenste natuurbeheertypen). In onderstaande paragrafen wordt voor de bos- en natuurgebieden (zie tabel 4.16 Plan MER bestemmingsplan Bernheze) de huidige natuurbeheertypen en de gewenste natuurbeheertypen weergegeven en kort beschreven. In de bijlage van het Plan MER bestemmingsplan Bernheze is een kaart opgenomen met de locatie (en nummers) van deze bos- en natuurgebieden. In Bijlage 1 van dit document is de legenda behorende bij de natuurbeheer- en ambitiekaart opgenomen.

3.2 WIJBOSCHBROEK (SCHIJNDEL)

Voor het bos- en natuurgebied Wijboschbroek zijn de volgende huidige natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 5):

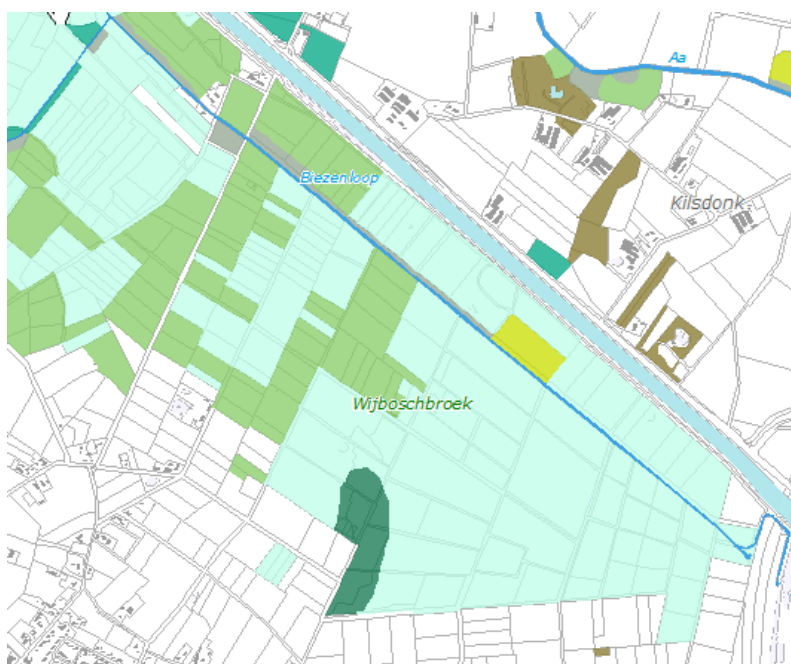
- N00.01 Nog om te vormen van landbouwgrond naar natuur.
- N03.01 Beek en Bron.
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.
- N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos.
- N14.03 Haagbeuken- en essenbos.
- N16.02 Vochtig bos met productie.

Figuur 5 Natuurbeheerkaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

Voor het bos- en natuurgebied Wijboschbroek zijn de volgende gewenste natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 6):

- N03.01 Beek en Bron.
- N05.01 Moeras.
- N10.02 Vochtig hooiland.
- N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland.
- N14.01 Rivier- en beekbegeleitend bos.
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.

Figuur 6 Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

3.3 KASTEEL HEESWIJK

Voor het bos- en natuurgebied Kasteel Heeswijk zijn de volgende huidige natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 7):

- N00.01 Nog om te vormen van landbouwgrond naar natuur.
- N03.01 Beek en Bron.
- N05.01 Moeras.
- N10.02 Vochtig hooiland.
- N11.01 Droog schraalgrasland.
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.
- N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos.
- N14.03 Haagbeuken- en essenbos.
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.
- N16.02 Vochtig bos met productie.
- N17.01 Vochtig hakhout en middenbos.

Figuur 7 Natuurbeheerkaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

Voor het bos- en natuurgebied Kasteel Heeswijk zijn volgende gewenste natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 8):

- N03.01 Beek en Bron.
- N05.01 Moeras.
- N10.02 Vochtig hooiland.
- N11.01 Droog schraalgrasland.
- N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos.
- N14.03 Haagbeuken- en essenbos.

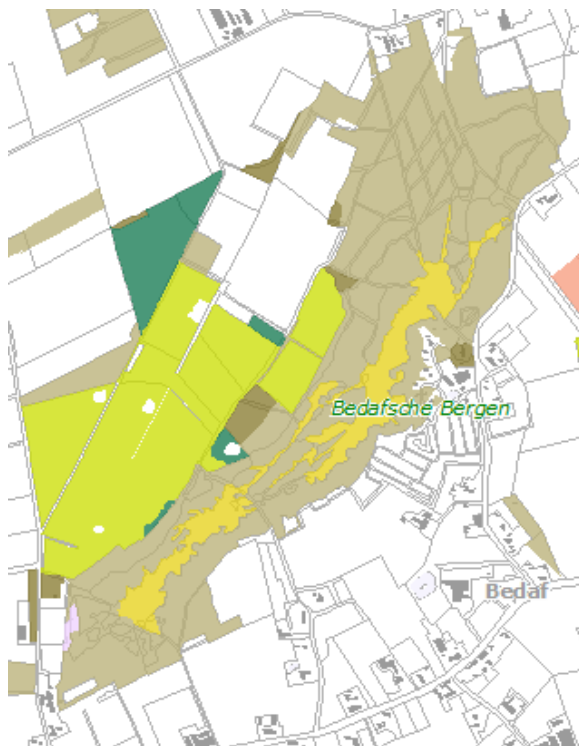

Figuur 8 Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

3.4 BEDAFSE BERGEN (UDEN)

Voor het bos- en natuurgebied Bedafse bergen zijn de volgende huidige natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 9):

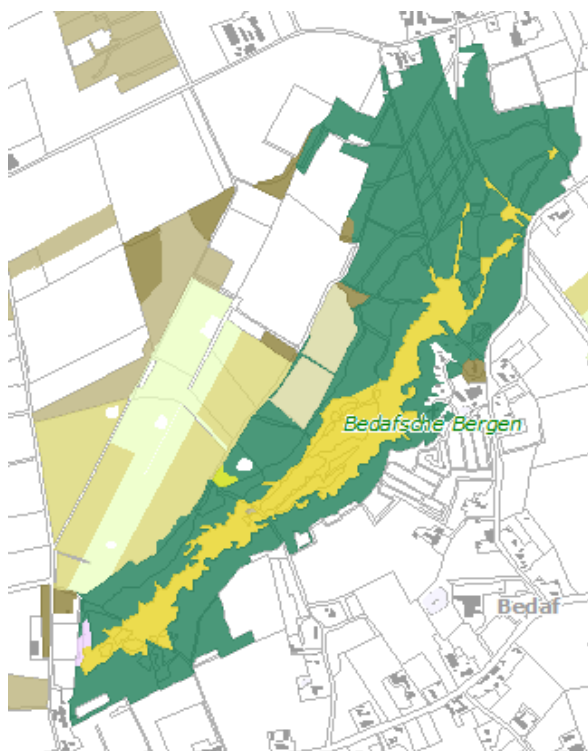
- N07.02 Zandverstuiving.
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.
- N16.01 Droog bos met productie.
- N16.02 Vochtig bos met productie.

Figuur 9 Natuurbeheerkaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

Voor het bos- en natuurgebied Bedafse bergen zijn de volgende gewenste natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 10):

- N07.02 Zandverstuiving.
- N10.01 Nat schraalland.
- N11.01 Droog schraalgrasland.
- N12.05 Kruiden- en faunarijke akker.
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.
- N16.01 Droog bos met productie.
- N16.02 Vochtig bos met productie.

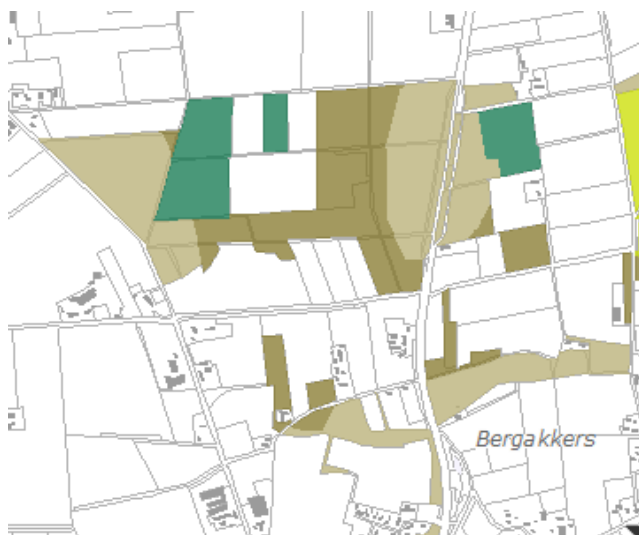

Figuur 10 Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

3.5 MEEUWERHEIDE

Voor het bos- en natuurgebied Meeuwerheide zijn de volgende huidige natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 11):

- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.
- N16.01 Droog bos met productie.
- N16.02 Vochtig bos met productie.

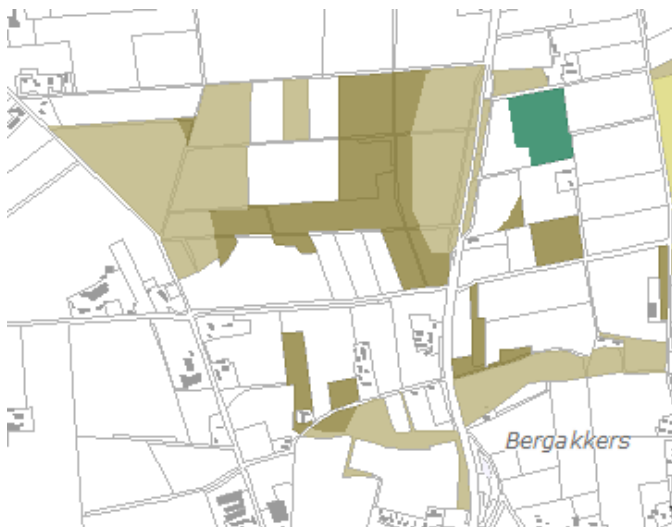

Figuur 11 Natuurbeheerkaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

Voor het bos- en natuurgebied Meeuwerheide zijn de volgende gewenste natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 12):

- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.

- N16.01 Droog bos met productie.
- N16.02 Vochtig bos met productie.

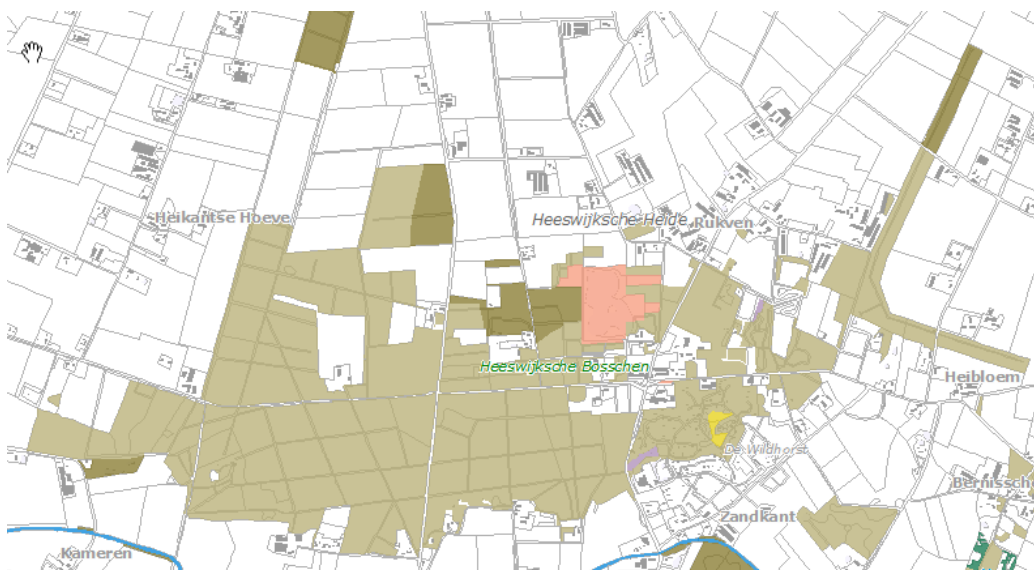

Figuur 12 Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

3.6 HEESWIJKSE BOSSEN

Voor het bos- en natuurgebied Heeswijkse bossen zijn de volgende huidige natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 13):

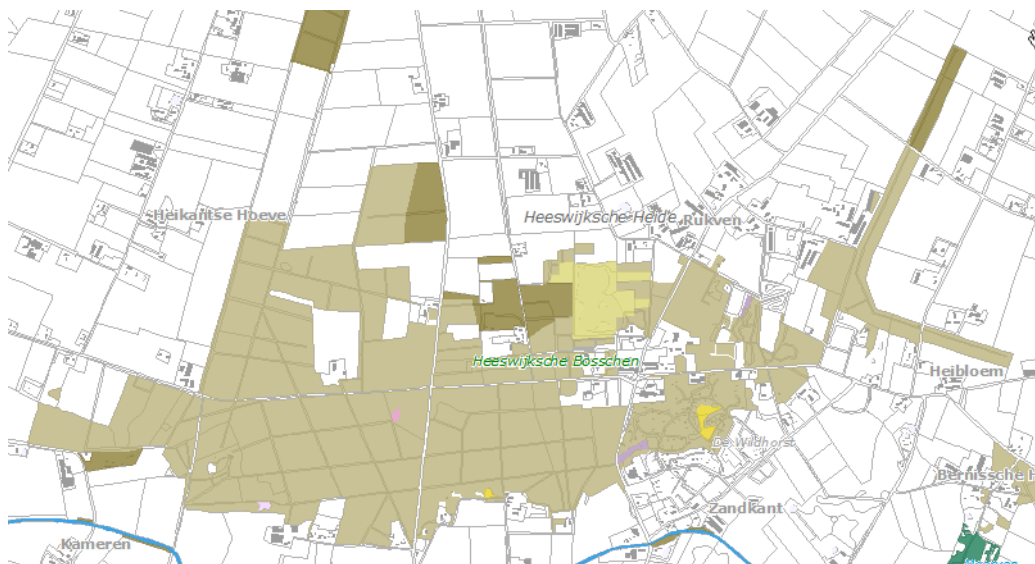
- N00.01 Nog om te vormen van landbouwgrond naar natuur.
- N06.06 Zuur ven en hoogveenven.
- N07.02 Zandverstuiving.
- N16.01 Droog bos met productie.
- N16.02 Vochtig bos met productie.

Figuur 13 Natuurbeheerkaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

Voor het bos- en natuurgebied Heeswijkse bossen zijn de volgende gewenste natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 14):

- N06.04 Vochtige heide.
- N06.06 Zuur ven en hoogveenven.
- N07.02 Zandverstuiving.
- N11.01 Droog schraalgrasland.
- N16.01 Droog bos met productie.
- N16.02 Vochtig bos met productie.

Figuur 14 Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

3.7 ACHTER DE BERG

Voor het bos- en natuurgebied Achter de berg zijn de volgende huidige natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 15):

- N04.02 Zoete Plas.
- N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland.
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.
- N16.01 Droog bos met productie.
- N16.02 Vochtig bos met productie.

Figuur 15 Natuurbeheerkaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

Voor het bos- en natuurgebied Achter de berg zijn de volgende gewenste natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 16):

- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.
- N16.01 Droog bos met productie.
- N16.02 Vochtig bos met productie.

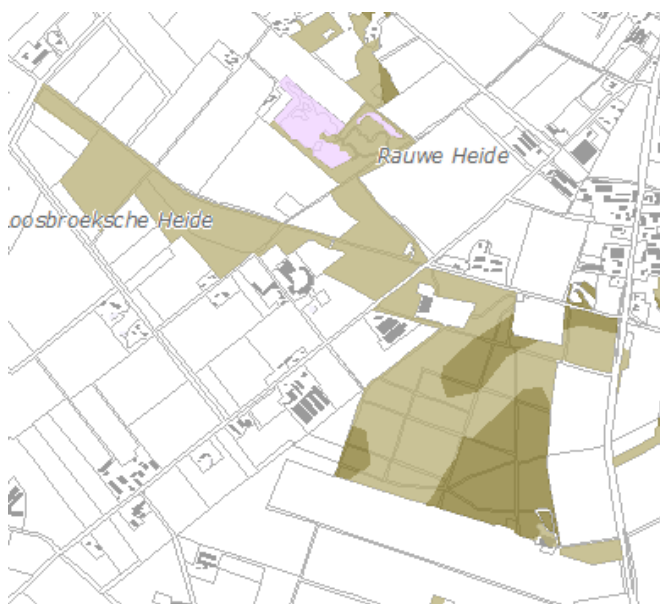

Figuur 16 Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

3.8 RAUWE HEIDE

Voor het bos- en natuurgebied Rauwe Heide zijn de volgende huidige natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 17):

- N07.01 Droge heide.
- N16.01 Droog bos met productie.
- N16.02 Vochtig bos met productie.

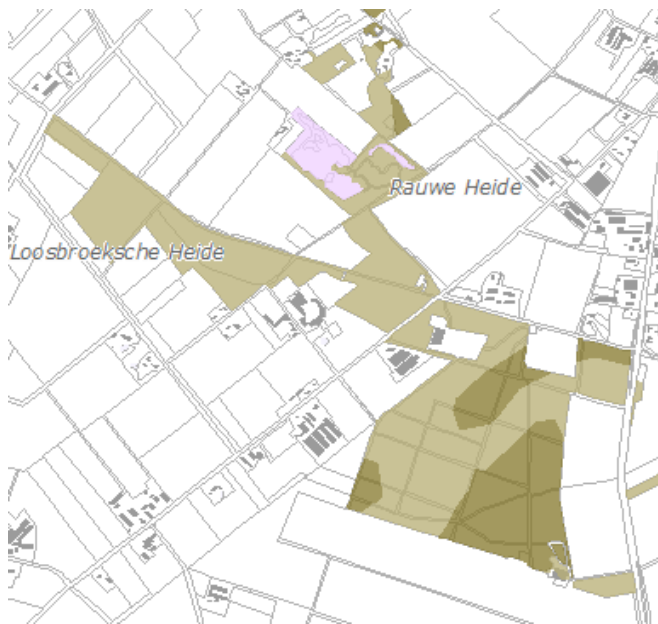

Figuur 17 Natuurbeheerkaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

Voor het bos- en natuurgebied Rauwe Heide zijn de volgende gewenste natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 18):

- N07.01 Droge heide.

- N16.01 Droog bos met productie.
- N16.02 Vochtig bos met productie.

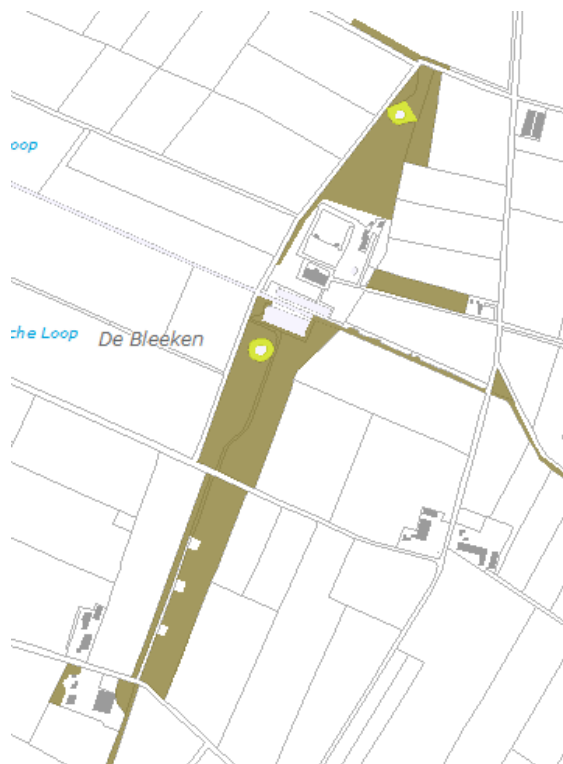

Figuur 18 Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

3.9 POMPSTATION

Voor het bos- en natuurgebied Pompstation zijn de volgende huidige natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 19):

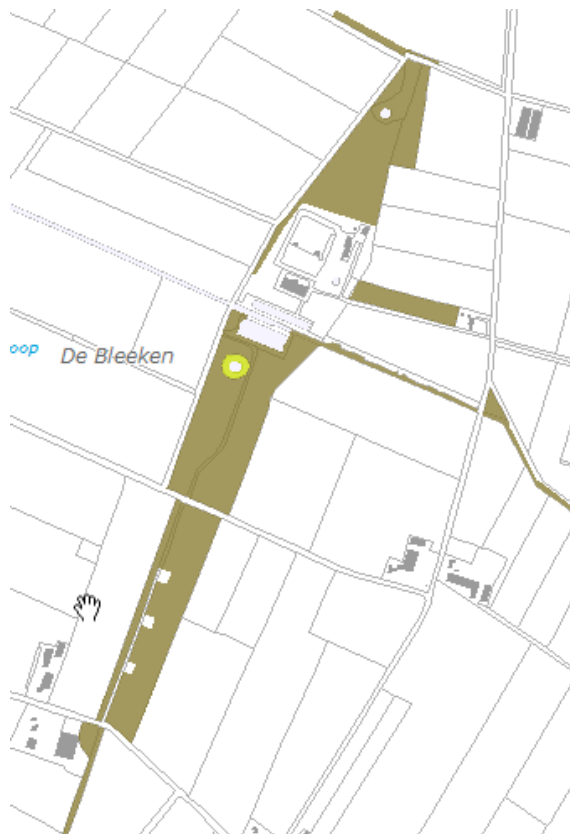
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.

Figuur 19 Natuurbeheerkaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

Voor het bos- en natuurgebied Pompstation zijn de volgende gewenste natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 20):

- N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland.
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.

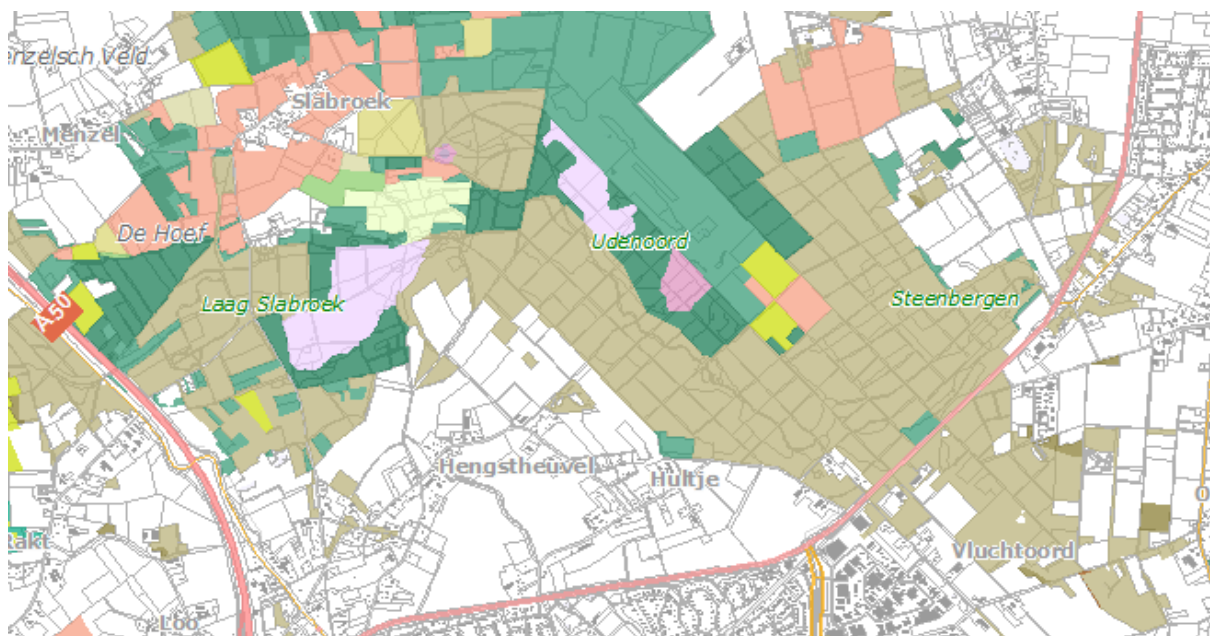

Figuur 20 Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

3.10 SLABROEK UDENOORD (UDEN)

Voor het bos- en natuurgebied Slabroek Udenoord zijn de volgende huidige natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 21):

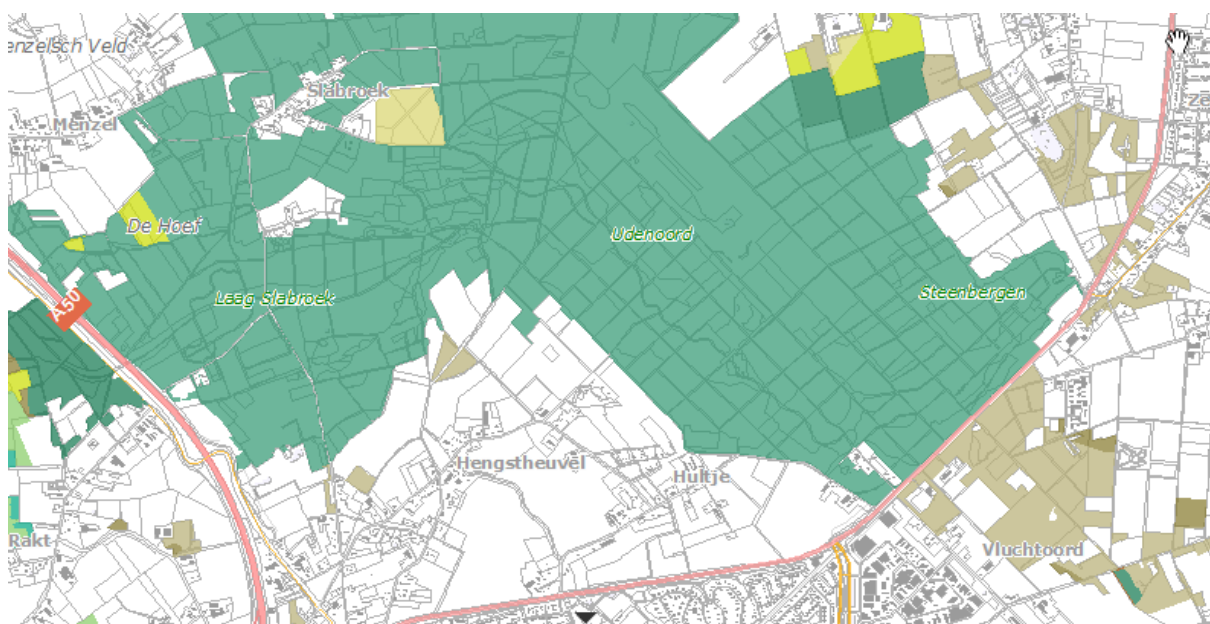
- N00.01 Nog om te vormen van landbouwgrond naar natuur .
- N01.04 Zand- en kalklandschap .
- N06.04 Vochtige heide .
- N06.06 Zuur ven en hoogveenven .
- N07.01 Droge heide .
- N10.01 Nat schraalland .
- N10.02 Vochtig hooiland .
- N11.01 Droog schraalgrasland .
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland .
- N12.05 Kruiden- en faunarijke akker .
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos .
- N16.01 Droog bos met productie .
- N16.02 Vochtig bos met productie.

Figuur 21 Natuurbeheerkaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

Voor het bos- en natuurgebied Slabroek Udenoord zijn de volgende gewenste natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 22):

- N01.04 Zand- en kalklandschap.
- N11.01 Droog schraalgrasland.
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.
- N16.01 Droog bos met productie.
- N16.02 Vochtig bos met productie.
- N17.02 Droog hakhout.

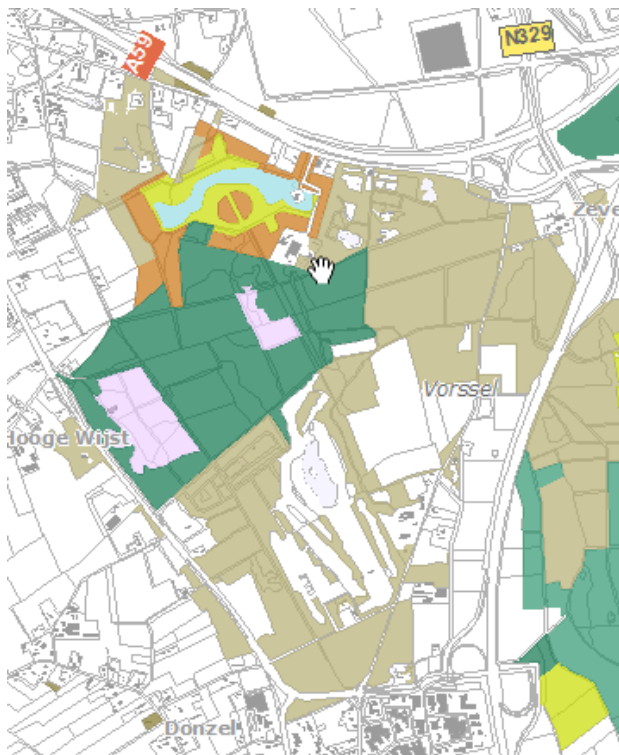

Figuur 22 Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

3.11 DE VORSSSEL – BOMENPARK

Voor het bos- en natuurgebied De Vorssel - bomenpark zijn de volgende huidige natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 23):

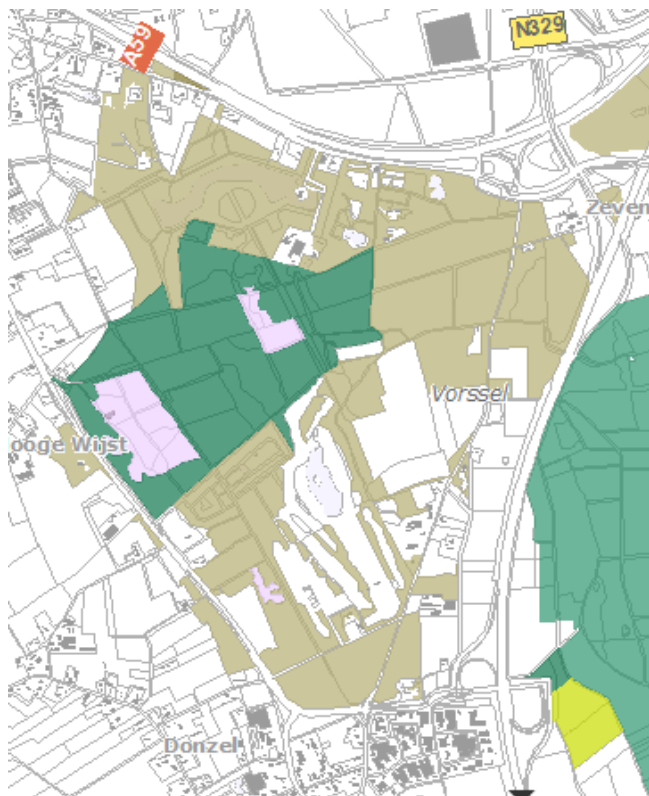
- N04.02 Zoete Plas.
- N07.01 Droge heide.
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.
- N16.01 Droog bos met productie.
- N17.03 Park- of stinzenbos.

Figuur 23 Natuurbeheerkaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

Voor het bos- en natuurgebied De Vorssel - bomenpark zijn de volgende gewenste natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 24):

- N07.01 Droge heide.
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.
- N16.01 Droog bos met productie.

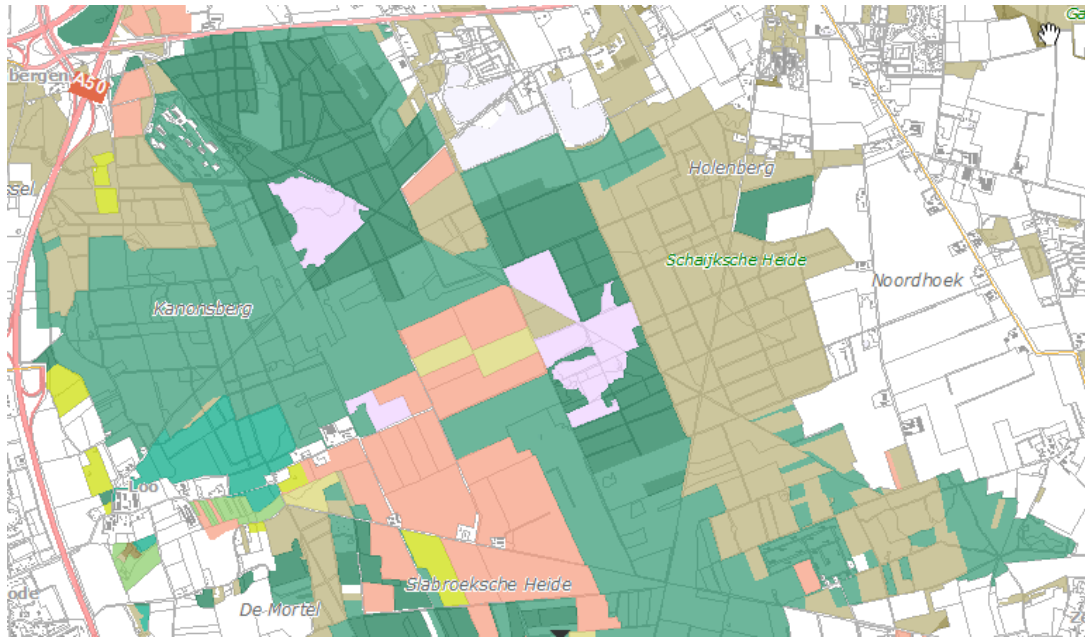

Figuur 24 Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

3.12 KANONSBERG – SCHAIJKSE HEIDE

Voor het bos- en natuurgebied Kanonsberg – Schaijkse heide zijn de volgende huidige natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 25):

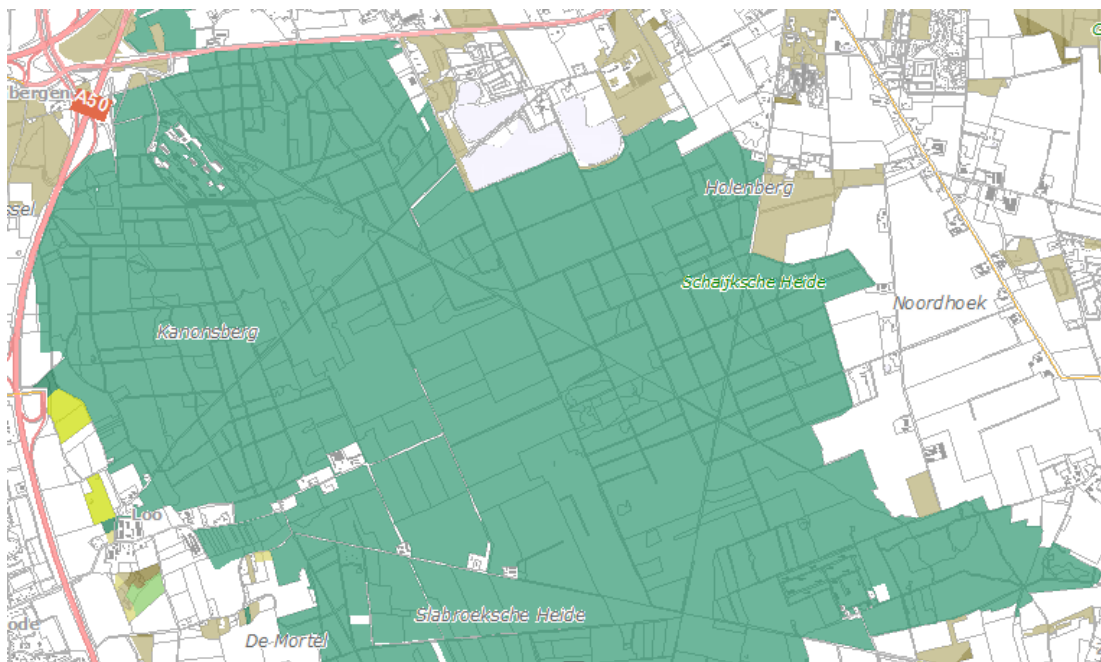
- N00.01 Nog om te vormen van landbouwgrond naar natuur.
- N01.04 Zand- en kalklandschap.
- N07.01 Droge heide.
- N10.02 Vochtig hooiland.
- N11.01 Droog schraalgrasland.
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.
- N14.03 Haagbeuken- en essenbos.
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.
- N16.01 Droog bos met productie.

Figuur 25 Natuurbeheerkaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

Voor het bos- en natuurgebied Kanonsberg – Schaijksche heide zijn de volgende gewenste natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 26):

- N01.04 Zand- en kalklandschap.
- N10.02 Vochtig hooiland.
- N11.01 Droog schraalgrasland.
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.
- N16.01 Droog bos met productie.
- N16.02 Vochtig bos met productie.

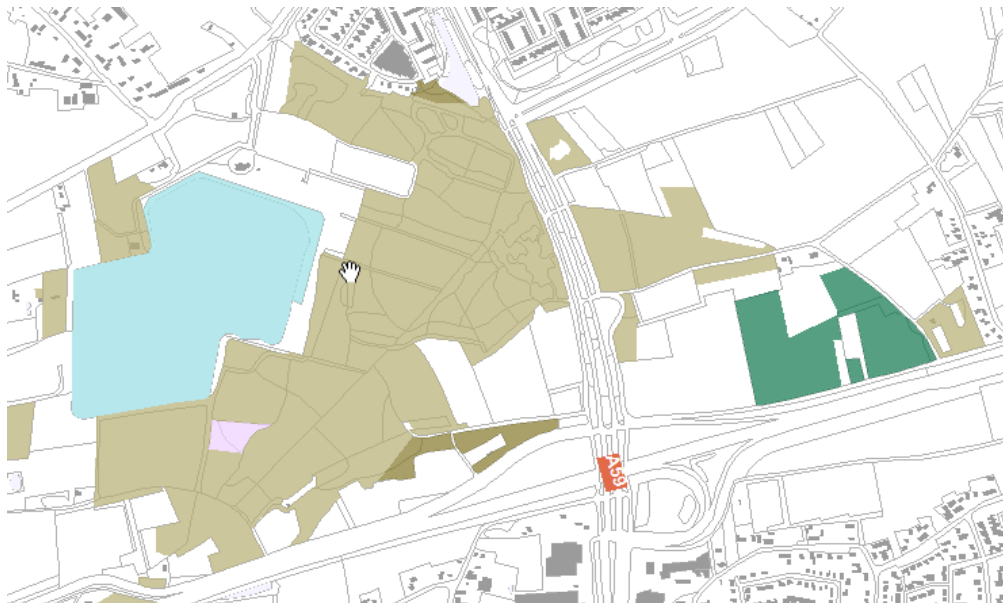

Figuur 26 Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

3.13 GEFFENSE BOS

Voor het bos- en natuurgebied Geffense Bos zijn de volgende huidige natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 27):

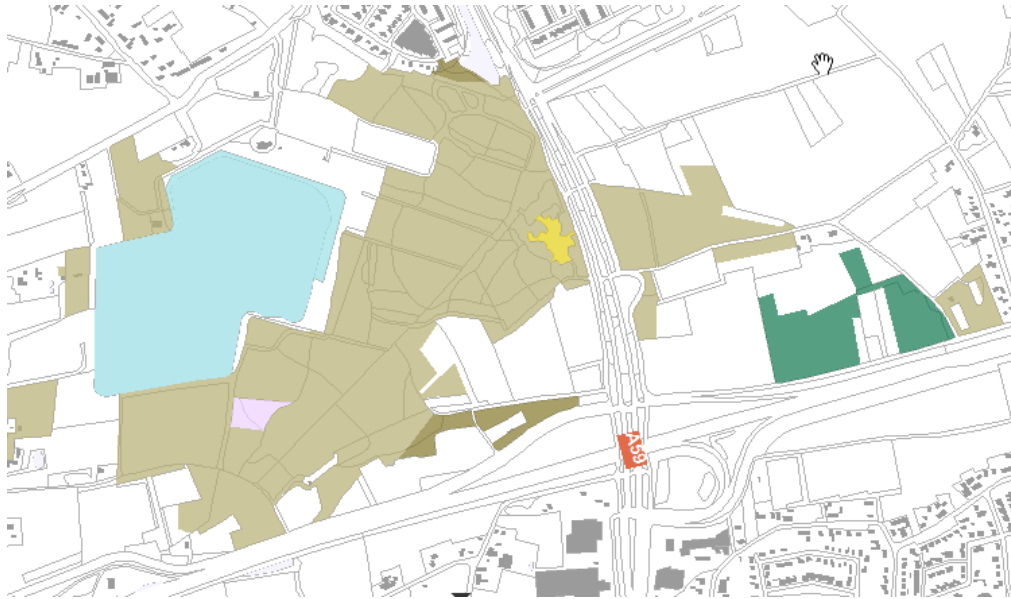
- N04.02 Zoete Plas.
- N07.02 Zandverstuiving.
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.
- N16.01 Droog bos met productie.
- N16.02 Vochtig bos met productie.

Figuur 27 Natuurbeheerkaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

Voor het bos- en natuurgebied Geffense Bos zijn de volgende gewenste natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 28):

- N04.02 Zoete Plas.
- N07.01 Droge heide.
- N07.02 Zandverstuiving.
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.
- N16.01 Droog bos met productie.
- N16.02 Vochtig bos met productie.

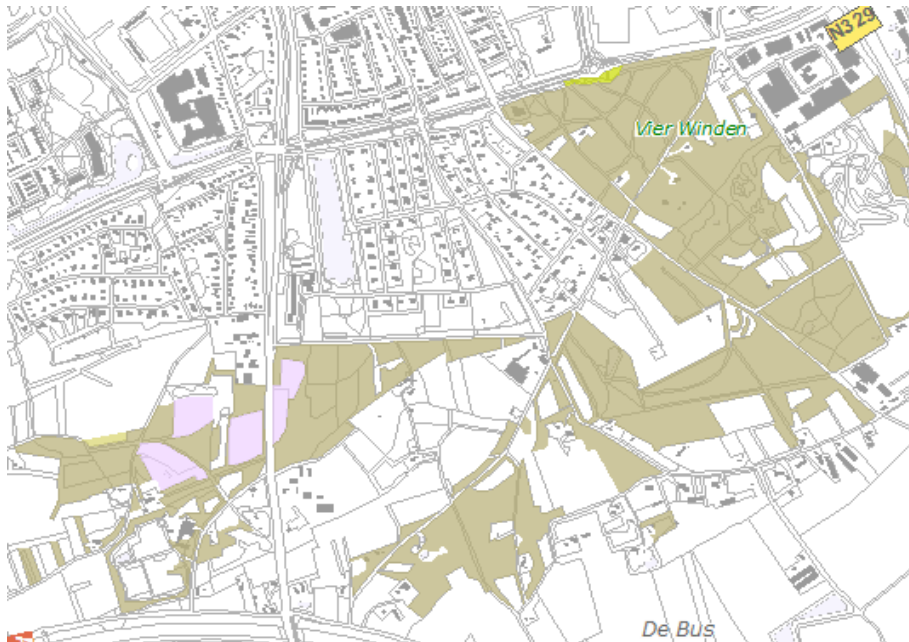

Figuur 28 Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

3.14 DE STELT EN DE HAAG (OSS)

Voor het bos- en natuurgebied De Stelt en de Haag zijn de volgende huidige natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 29):

- N07.01 Droge heide.
- N11.01 Droog schraalgrasland.
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.
- N16.01 Droog bos met productie.

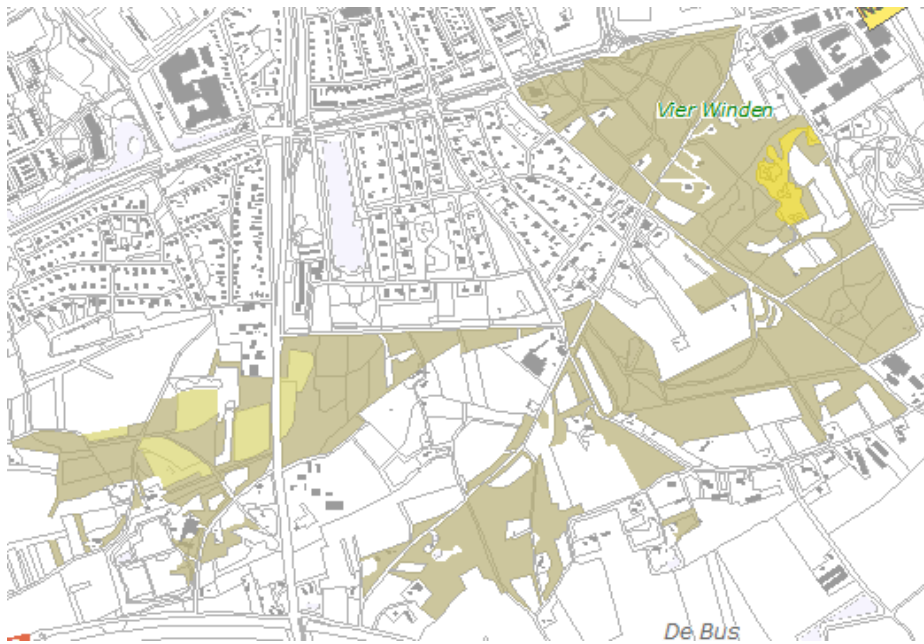

Figuur 29 Natuurbeheerkaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

Voor het bos- en natuurgebied De Stelt en de Haag zijn de volgende gewenste natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 30):

- N07.02 Zandverstuiving.

- N11.01 Droog schraalgrasland.
- N16.01 Droog bos met productie.

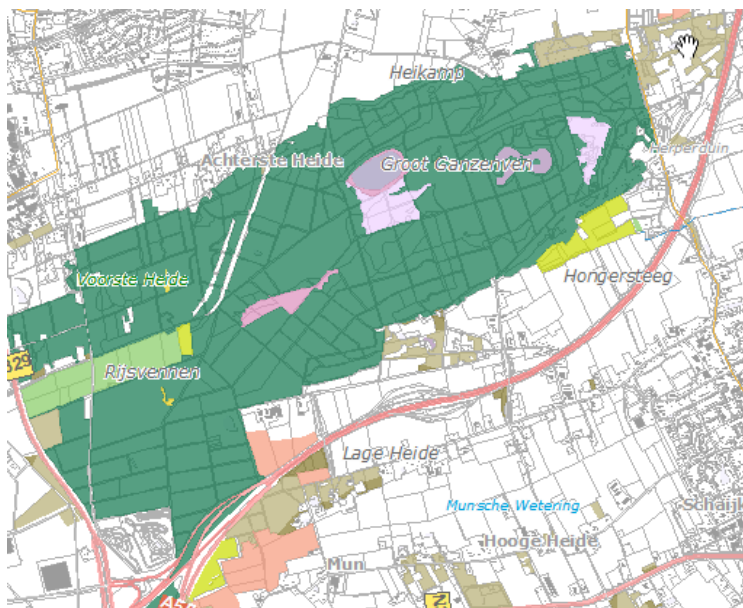

Figuur 30 Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

3.15 BOSSEN BERGHEM EN SCHAIJK

Voor het bos- en natuurgebied Bossen Berghem en Schaijk zijn de volgende huidige natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 31):

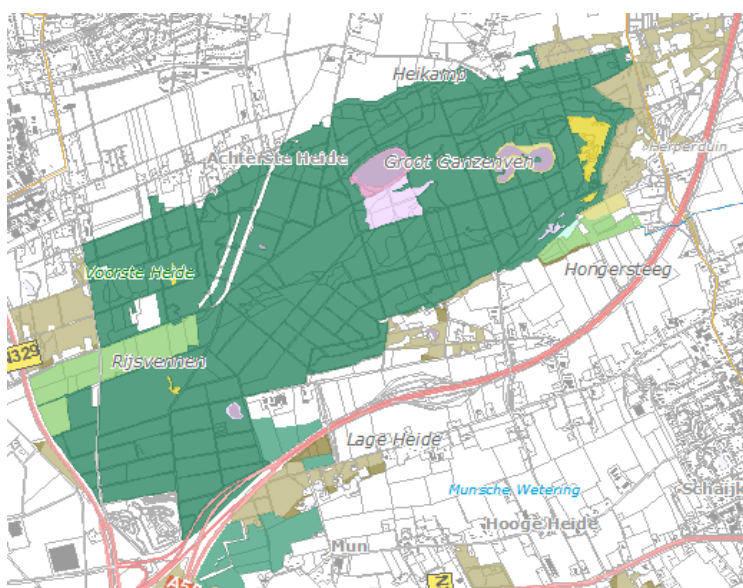
- N00.01 Nog om te vormen van landbouwgrond naar natuur.
- N06.04 Vochtige heide.
- N06.05 Zwakgebufferd ven.
- N06.06 Zuur ven en hoogveenven.
- N07.01 Droge heide.
- N10.02 Vochtig hooiland.
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.
- N16.01 Droog bos met productie.
- N16.02 Vochtig bos met productie.

Figuur 31 Natuurbeheerkaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

Voor het bos- en natuurgebied Bossen Berghem en Schaijk zijn de volgende gewenste natuurbeheertypen vastgesteld (Figuur 32):

- N01.04 Zand- en kalklandschap.
- N06.06 Zuur ven en hoogveenven.
- N07.01 Droge heide.
- N07.02 Zandverstuiving.
- N10.02 Vochtig hooiland.
- N11.01 Droog schraalgrasland.
- N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos.
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos.
- N16.01 Droog bos met productie.
- N16.02 Vochtig bos met productie.

Figuur 32 Ambitiekaart uit het Natuurbeheerplan 2011-2012.

Bijlage 1

Legenda natuurbeheerkaart en ambitiekaart

N00.01 Nog om te vormen naar landbouwgrond naar natuur (inrichting)	N10.02 Vochtig hooiland
N01.02 Duin- en kwelderlandschap	N11.01 Droog schraalgrasland
N01.03 Rivier- en moeraslandschap	N12.01 Bloemdijk
N01.04 Zand- en kalklandschap	N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland
N02.01 Rivier	N12.03 Glanshaverhooiland
N03.01 Beek en Bron	N12.04 Zilt- en overstromingsgrasland
N04.01 Kranswienwater	N12.05 Kruiden- of faunarijke akker
N04.02 Zoete Plas	N12.06 Ruigteveld
N04.04 Afgesloten zeearm	N13.01 Vochtig weidevogelgrasland
N05.01 Moeras	N13.02 Wintergastenweide
N05.02 Gemaaid rietland	N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide	N14.02 Hoog- en laagveenbos
N06.02 Trilveen	N14.03 Haagbeuken- en essenbos
N06.03 Hoogveen	N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos
N06.04 Vochtige heide	N16.01 Droog bos met productie
N06.05 Zwakgebufferd ven	N16.02 Vochtig bos met productie
N06.06 Zuur ven en hoogveenven	N17.01 Vochtig hakhout en middenbos
N07.01 Droge heide	N17.02 Droog hakhout
N07.02 Zandverstuiving	N17.03 Park- of stinzenbos
N09.01 Schor of kwelder	N17.04 Eendenkooi